

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστάμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἔχουσαν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεὶς παραχθὲν εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ἡμερησίως, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀνάγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΟΥΣ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἑτησίᾳ δραχμαὶ 100. Ἐξέμνητος δραχ. 55. Τρίμηνας δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατημ. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ὧρων ἑν γένει τῶν ἑλλων Κρητῶν σελίνια 10.

Ἐξέμνητοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ἩΚΑΙΔΕΥΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ. 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουμένης μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Ἐδριπίδου ἐπιθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον

Περίοδος Β'.—Τόμος 36ος

Ἐν Ἀθήναις, 24 Αὐγούστου 1929

Ἔτος 51ον.—Ἀριθ. 38

ALFRED AUSTIN

Ἡ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΚΑΙ ΤΑ ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ

Ζοῦς ἓνας βασιλιάς μὲ σκληρὸ πρόσωπο.
ἕναν καιρὸ, χιλιάδες τῶρα χρόνια,
ποῦ ἡ φτώχεια τοῦ λαοῦ του, ἡ πείνα του,
τὸν ἀφίαναν χωρὶς καμμιά συμπόνια.

Κλειστὴ ἡ ψυχὴ του καὶ ἡ καρδιά του πάντοτε
οἱ ὑπῆκοοί του τὸν ἐτρέμαν ὄλοι,
καθὼς τὸ χέρι του ἀδυστήρᾳ τὸ σήκωνε,
περνώντας μὲς' στὴ φοβισμένη πόλη.

Πλάι του μιά βασίλισσα εὐγενέστατη,
μὲ τὴν ψυχὴ γεμάτη καλοσύνη
μονάχα μιά χαρὰ στὸν κόσμον ἔβρισκε:
ὡς ἔκανε στὴ φτώχεια ἐλεημοσύνη.

Μιά μέρα, ὁ βασιλιάς ὄλος περήφανος
μιά προσταγὴ βροντόφωνα τῆς δίνει:
—Νάλλάξεις τὴν ψυχὴ σου!— καὶ ἡ βασίλισσα
στὴ διαταγὴ του ὀπάκουα προσκλείνει.

Μὰ ὡς τῆς εἶπαν κάποιου πῶς ἐπέθαιναν
ἀπόκληροί, φτωχοί, χωρὶς βοήθεια,
τὴν προσταγὴ ξεχνάει καὶ εὐθύς γεμίζουσε
συμπόνια τὰ πονόψυχά της στῆθια.

Γεμίζει μὲ τροφές, ρούχα καὶ φάρμακα
τὴν ἀσπρὴν δλομεταξὴ ποδιά της
καὶ στὸ φτωχὸ καλεῖβι τότε ὁδήγησε
μὲ βίαση καὶ ἑλαφρὰ τὰ βήματά της.

Μὰ ξαφνικὰ, νά τος ἐκείνος ἐπιππος,
ὄρμασι ἐμπρός της καὶ τὸ δρόμο φράζει;
«Τί ἔχεις στὴν ποδιά σου;— ῥωτᾷ ἑξαλλος,
Ποῦ πᾶς;» καὶ ἔξοργισμένος τὴν κοιτάζει.

Σωπαίνει καὶ χλωμὴ ἡ καλὴ βασίλισσα
ἀφίνει ἀπ' τὴν ποδιά ἓνα κομμάτι
νάνοϊξη ὦ! τότε θαῦμα, τριαντάφυλλα
γαρόφουλα καὶ μύρτα ἦσαν γεμάτη!

«Πῶς; τί ναι αὐτὰ; καὶ γιατί τᾶκουβες;
τὰ λούλουδά σου;» ὁ βασιλιάς τῆς λέει
μὲ ὀργή καὶ κείνη τότε μὲ ταπεινώση,
σκυφτὴ, σεμνὴ, μιλάει καὶ σιγοκλαίει:

«ὦ βασιλιά! δὲν ἄκουσα τὸ προσταγμα,
καὶ ἐλεημοσύνη εἶδ᾽ νὰ φέρω ἦστα'
μὰ, —θαῦμα!— ὅ,τι στὴν ποδιά μου ἔβαλα,
Τριαντάφυλλα μοῦ γίνηκαν καὶ μύρτα».

Σκέβει καὶ προσκυνάει τὰ ῥωαία χέρια της
ποῦχαν πλαστῆ νὰ δίνουν λεημοσύνη,
καὶ τὴ σκληρὴ γνώμη ἀπὸ τότε ἄλλαξε
καὶ ὡς καὶ αὐτὴν πανόψυχος ἐγένη!

Καὶ τότε καὶ φτωχὸν ποτὲ δὲν εἶδωξες,
ὡς πῆγαινε σκυφτὸς καὶ ἄπλωσε χέρι,
ζητώντας μπρός στὴν πόρτα του ἓνα ψίχουλο,
καὶ τῶρα τρέχει ὁ ἴδιος νὰ τὸ φέρη...

«Θαῦμα! ὅ,τι στὴν ποδιά μου ἔβαλα, τριαντάφυλλα
μοῦ γίνηκαν καὶ μύρτα...»
(Σελ. 445, στ. α')

Στόν τάφο που ο λαός της σύσσωμος έθαψε τη βασίλισσα, που σάδα σαν λουλούδι ο νεκρός της, τα γαρύφαλα άνθισαν και τα μύρτα και τ'όρδα.

Η άνοιξη από τότε δεν κοροάζεται τα όρδα, τα γαρύφαλλα να στρώνη, και τ'ό χειμώνα, γελαστή στον τάφο της και πάνω απ' τ'ό λευκότατο τ'ό χιόνι!

ΑΠΟ ΤΟ ΦΥΤΙΚΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ

ΣΤΑΡΙ ΚΑΙ ΚΑΛΑΜΠΟΚΙ

Σ' ένα χωράφι, στην άκροποταμιά. Τ'ό στάρι και τ'ό κριθάρι φιλοκουβεντιάζαν ή ήρα και ή τσάρεξα τα συντροφεύουν ή βρώμη και ή βρίζα παραπέρα. Συντροφιά τους τ'ό καννάβι και τ'ό λινάρι λίγο μακρύτερα τ'ό καλαμπόκι. Γλυκοφύσαγε κι' άγέρα. Μπορείς να μ'ή συζητήσεις; Τι άνθρωποι, τί φυτά! Η ψυχραιμία δεν είναι απαραίτητη. Ένα τρελοκούνημα, ένα φοβερό σάλημα τών φύλλων. Πήγαν να ξεριζωθούν... από τ'ό κακό τους. Τ'ό καλαμπόκι μιλάει. Καυχιέται. Είναι, λέει, τ'ό καλύτερο, τ'ό χρησιμότερο απ' όλα. Γιατί θρέφει. Θρέφει ζώα, πουλιά, ανθρώπους...

Ποιός τ'ό παραδραίνει; Τ'ό στάρι, άψήθυμο, τ'ό βρίζει: — Βρέ παλιοκαλαμπόκο! Τι θά μου πεις πως είσαι; Τ'ά γουρούνια σ'ε τρών. Κι' ή φτώχεια, ή ξυπολυσιά. Έμένα με τρώει τ'άρχοντολόγι. Πού να π'όση τ'ό σκουλήκι να σ'ε φάει! Να σ'ε συχαθούν κι' οι άνθρωποι! Τ'ό καλαμπόκι αγρίεψε. Θέλεις από τ'ό θυμό, θέλεις από τ'όν άγέρα, κουνήθηκε σύγχωρο. Θά τ'ό δείξει! — Βρέ, παλιοτσουλουφρί, που σου κάινε τ'ά γενεα και σ'ε κάνουν φάνη! Σ'ό θά βρίζεις έμένα; Πού να σ'ε φάει ή μάγα και να σ'ε μαυρίση ή δουλός! Και να μ'ή σ'ε γνωρίση ή μάγνα σου! Τ'ό στάρι κιντρίνισε. Τ'ό πήρε τ'ό παράπονο. Διάβηκε στή μάγνα του, κλαμένο...

— Τι έχεις, παιδάκι μου; τ'ό ρωτά εκείνη. Τι έπαθες και μούρθες έτσι; Δεν τ'ής έκρυψε τίποτα. Τ'ής τ'ά είπε όλα. Τ'ό και τ'ό: τ'ό καλαμπόκι, τ'ό χυδαίο, να βρίσει αυτό, τ'ό χαϊδεμένο!.. Τ'ό φιλεί ή μάγνα του. Τ'ό σκουπίζει τ'ά μάτια και τ'ό λέει: — Πώς σ' έμαθα εγώ; Να μ'ή βρίζεις κανένα. Να π'ας πίσω, με καλό τ'όν τρόπο να τ'ό χαιρετήσεις. Και να δ'ής τί καλό που είναι τ'ό καλαμπόκι. Σ'άν τ'ό αποπ'ήρας, τί να σου κάνει κι' αυτό; Φυτό είναι, δεν είναι άνθρωπος! Κινάει λοιπόν τ'ό στάρι, ζυγώνει τ'ό καλαμπόκι, τ'ό χαιρετάει με μεγάλη ευγένεια και τ'ό λέει: — Καλώς τ'ά κάνεις, αδερφέ μου! Πού από σένα ζούν τ'ά ζώα, τ'ά πουλιά κι' ή φτωχολογιά.

— Καλώς τη την τιμή τ'ής έκκλησίας, τάπολογήθηκε τ'ό καλαμπόκι. Καλώς τ'ό που με σένα λειτουργάν οι παπάδες. Πού έσένα τ'ό τ'άρχοντολόγι. Καλώς τη την τιμή τ'ής τάβλας!

ALPHONSE DAUDET

Ο ΠΙΤΣΙΡΙΚΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΠΑΙΔΙΟΥ

— Συνέχεια από τ'ό προηγούμενο — Κανόνισα έτσι την υπόθεση αυτή κι' άρχισα να σκέπτομαι για τ'ό ταξίδι μου. Ήμουν τόσο ήσυχος και χαρούμενος, ώστε ο κ. Βιδ που μπήκε στην τάξη μόνο και μόνο για ναπολαύση τ'ή δυστυχία μου, με κοίταζε μ' έκπληξη κι' άπορία, και βγήκε φουρκισμένος. Τ'ό μεσημέρι έφαγα μ'ά χαρά και τάπόγεμα χάρισα τις ποιές στους μαθητές μου. — Έπρεπε τώρα να βρω τ'ό Ροζέ με κάθε τρόπο. Τρέχω στο καφενετο Μπαρμπέτ.

— Ο κύριος Ροζέ, μου είπαν, πήγε στο Λειβαδάκι μαζί με τούς ύπαξιωματικούς. Τι γύρευε κει-πέρα με τέτοιο καιρό; Χωρίς να διστάσω, γύρισα τ'ό κάτω μέρος τ'ό πανταλονιού μου κι' έτρεξα μ'εσ' στο χιόνι π'όσο τ'ό Λειβαδάκι για να βρω τ'ό φίλο μου τ'ό γυμναστή.

ΙΒ'

— Ο σιδερένιος κείνος — Από τ'ό Σαρλάντ ως τ'ό Λειβαδάκι είναι περισσότερο από μισή ώρα. Αλλά με τ'ό τρέξιμο που πήγαινα, έφτασα σ'ε λιγότερο από ένα τέταρτο. Έτρεμα μήπως ο δυστυχισμένος ο Ροζέ δεν κράτησε την υπόσχεσή του και, με τ'όν ίπποτισμό που είχε, μ'ήν έπιασε κι' έπτε στο διευθυντή την αλήθεια. Ακόμη έλαμπε στα μάτια μου τ'ό γυαλιστερό πιστόλι που μου είχε δείξει.

— Ο Ροζέ θά σκοτωθεί χωρίς άλλο, συλλογιζόμουν με φρίκη. Τι γυρεύει δω-πέρα σ' αυτή την έρημιά; Και πήρε, φαίνεται, και τούς φίλους του για να τούς αποχαιρετήσει... Τι σου είναι αυτοί οι στρατιωτικοί!.. Φτωχέ μου φίλε, ο Θεός να δώσει να σ'ε προφτάσω ζωντανά!

— Ακολουθώντας τ' άχνάρια τών βηματικών πάνω σ'ό χιόνι, έφτασα σ' ένα μικρό κέντρο που λειτουργούσε στην έξοχη αυτή τοποθεσία. Ήταν ένα καφενεδάκι στενό κι' άκάθαρτο, όπου κλείνονταν άνθρωποι ύποπτοι και άσωτοι, για να παίζουν χαρτιά ή να μεθοκοπήσουν. Άνθρωποι καθώς πρέπει ποτέ δεν πατούσαν τ'ό πόδι τους εκεί μέσα.

— Καθώς πλησίασα στην πόρτα, άκουσα χαρούμενες φωνές, γέλια, και ποτήρια που χτυπούσαν.

— Θέ μου! σκέφθηκα. Φαίνεται πως είναι τ'ό αποχαιρετιστήριο γλέντι...

Κι' από τότε αγαπήθηκαν για πάντα. Θέλετε κι' επιμύθιο; «Άρχη φιλίας έπαινος, κι' άρχη τ'ής έχθρας φόγος», κατηγορία...

ΚΡΕΤΑΣ ΑΘ. ΜΙΚΗΛΑΪΔΗΣ

— Έσπρωξα μ'ά πορτούλα και μπήκα σ' ένα μικρό κήπο με μαραμένα κι' αξιολύπητα λουλούδια. Έτοιμάστηκα να μ'ω μέσα στή σάλλα, όπου κατάλαβα πως είχαν ανάψει και σόμπα, όταν άκουσα κάτι που με σταμάτησε. Μέσα σ'ά γέλια και σ'ίς φωνές, άκουσα και τ' όνομά μου. Ο Ροζέ μιλούσε για μένα και — τι περίεργο! — κάθε φορά που τ' όνομά μου έρχόταν στην κουβέντα του, οι άλλοι έσκαζαν απ' τ'ά γέλια.

— Προσισθάνθηκα ότι έμελλά να μάθω κάτι θλιβερό, και σιγά-σιγά για να μ'ή ακούσουν, βγήκα πάλι έξω και σ'άθηκα κάτω από ένα παράθυρο, για να κούσω.

— Χίλια χρόνια να ζούσα, δε θά ξεχνούσα ποτέ εκείνας τις στιγμές. Θαρρώ πάντα πως βλέπω τ'όν εαυτό μου σ' εκείνη τ'ή σ'άση, μοναχό, κολλημένο σ'όν τοίχο, μπροστά σ'ό χιονισμένο λειβάδι.

— Εκεί-δ'ά πήρα τ'ό μεγαλύτερο μάθημα τ'ής ζωής μου. Εκεί έμαθα, πόσο πρόστυχοι και κακοί μπορεί να είναι οι άνθρωποι, και πόση υποκρισία μπορεί να είναι εκεί που θαρούμε πως ειν' ευγένεια... Δεν σ'ε εύχομαι να μάθετε με παρόμοιο τρόπο και σεις την κακία τ'ού κόσμου!

— Ο καλός μου φίλος ο γυμναστής είχε τ'ό λόγο... Έξιτορούσε την υπόθεση τ'ής άνωθυμης έπιστολής, την έπισκεψη τ'ού Δημάρχου και όλα τέλλα, με κομικές κινήσεις καθώς φαίνεται, γιατί σ'ε κάθε φράση του οι άλλοι ξεκαρδίζονταν σ'ά γέλια.

— Καταλαβαίνετε, φίλοι μου, τούς έλεγε, ότι κάτι κέρδισα κι' εγώ που έπαιξα τρία χρόνια σ'ό θέατρο τών Ζουάδων... Στήν άρχη, φοβήθηκα ότι θά τόχανα τ'ό παιγνίδι. Ο μικρός Έσοετ δεν είπα τίποτα, αλλά πάντα είχα κερδ'ό να π'άει μέσα και να τ'ά πει όλα. Αλλά με τέχνη, βλέπετε, μ' έστειλε να τ'ά π'ω μοναχός μου. Είναι κι' αυτό ένα κόλπο! Σ'ε ρίχνει, βλέπετε, σ'ό φιλότιμο!.. Α! Ροζέ, είπα κι' εγώ, τώρα θά φανει ή μαεστρία σου. Έτοιμάσου να παίξεις τ'ό μεγάλο παιγνίδι!..

— Κι' ο καλός μου φίλος, άρχισε να παίξει τ'ό μεγάλο παιγνίδι, καθώς τ' όνομάς, δηλαδή τ'ή σκηνή, που είχε γίνει τ'ό πρωτ'ό μεταξύ μας. Ο Άθλιος, δεν ξέχασε τίποτα. Φώναζε τραγικά: «Η μητέρα μου! Η φτώχη μου μαγνούλα!» με θεατρικό τόνο. Έστερα απομιμήσαν τ'ή δική μου φωνή. «Όχι, Ροζέ! Δε θά τ'ά κάμεις αυτό! Συλλογίσου τ'ή μητέρα σου».

— Η σκηνή φαίνεται πως ήταν πολύ κομική, γιατί όλοι είχαν ξεκαρδιστεί και γινόταν μέσα σωστό πανδαμόνιο, ενώ έξω ο Πιτσιρίκος αλοθάνταν να τρέχουν τ'ά δάκρυα σ'ά μάγουλά του, είχε ανατριχίλες από τ'ό κρύο κι' ένα φοβερό βουητό σ'ε αυτιά του. Τώρα άρχίζα να ναϊόθω, ότι ο Ροζέ έπί τ'ή δ'εσ είχε στείλει τ'ό δικ'ό μου γράμμα, για να προσφύλαχτει ο ίδιος ότι ή μητέρα του, «ή φτώχη τ'ου μητερούλα», ήταν πεθαμένη ή κακομοίρα τώρα κι' είκοσι χρόνια, κι' ότι αυτό τ'ό γυαλιστερό αντικείμενο που μουχε δείξει, δεν ήταν πιστόλι, αλλά π'άπα, μ'ά μεγάλη άσπροστολόγη κίπα!

— Και τί θά γίνει τώρα ο μικρούλης ο δασκαλάκος; ρώτησε κάποιος. — Πφ! Έκαμε ο Ροζέ και γέλασε. Μαζί του γέλασαν κι' όλοι οι άλλοι. Μου ήρθε τότε να δρομήσω μέσα, και να παρουσιαστώ σ'ά φάντασμα, και να τούς φτώσω όλους σ'ό πρόσωπο. Συγκράτησα όμως τ'όν εαυτό μου, γιατί αλοθάνομουν πως είχα γίνει αρκετά γελοιος.

— Πέρασα γρήγορα τ'όν κήπο, εγώ μέσα τσούγκριζαν τ'ά ποτήρια στην ύγεια τ'ού Ροζέ, κι' έφυγα βιαστικός, όπως είχα έρθει. Βράδυαζε κι' ή σκοτεινιά που απλωνόταν στή γ'ή, πλάκωνε τ'ήν καρδιά μου με μ'άν άφάνταστη μελαγχολία.

— Ένοιωθα ότι ήμουν χαμένος. Πού να βρω τ'ά χρήματα που μου χρειαζόνταν; Να καταγγείλω τ'ό Ροζέ, δε θά μ'ώφελοβσε σ'ε τίποτα... Μπορούσε ν' άρνιέται, ν' άρνιέται χίλιες φορές. Ποιά άπόδειξη είχα για να με πιστέψουν;

— Ο κόπος κι' ή συγκίνηση με είχαν τσακίσει τόσο, ώστε αλοθάνθηκα τ'ήν άνάγκη να ξεπλωθώ στή ρίζα μ'ας καστανιάς, για να ξεκουραστώ. Θάμωνα εκεί ως άβριο τ'ό πρωτ', κλαίγοντας, χωριέ δ'όναμη για να σκεφθώ, αν ξαφνικά δεν άκουγα κάπου μακρ'ά, πολύ μακρ'ά, να χτυπά μ'ά καμπάνα. Ήταν ή καμπάνα τ'ού σχολείου.

— Θυμήθηκα τότε ότι έπρεπε να μ'άει για να προσέχω τ'ά παιδιά στην αίθουσα τ'ού γυμναστηρίου.

— Αλλά με τ'ό γυμναστήριο, μου ήρθε σ'ό νού και μ'ά άλλη σκέψη, και τ'ά δάκρυά μου σταμάτησαν μονομιάς. Σηκώθηκα και, με σταθερό κι' αποφασιστικό

βήμα, ξεκίνησα πάλι για τ'ό Σαρλάντ. Αν θέλετε να μάθετε τ'ά άπόφαση πήρε ο Πιτσιρίκος, ακολουθήστε τον έως τ'ό σχολείο τ'ού Σαρλάντ. Θά ιδήτε ότι θά μπει στήν αλήθ, θά περάσει μέσα σ'ό γυμναστήριο. Και κει θά ιδήτε με πόση προσοχή κοιτάζει ψηλά σ'ό ταβάνι, όπου κρέμεται ο μεγάλος σιδερένιος κρικός. Έστερα ακολουθήστε τον στην τάξη και διαβάστε πάνω από τ'όν ώμο τ'ού τ'ό γράμμα αυτό που γράφει σ'όν αδελφό του τ'ό Ζάκ: «Συχώρεσε μου, αγαπημένε μου Ζάκ, τ'ή λύπη που θά σου προξενήσω μ' αυτό

— Κλάμματα, παιδιάτικα καμώματα! φώναζε ο γυμναστής. (Σελ. 484, στ. γ')

τ'ό γράμμα μου. Θά σ'ε κάμω να κλάψεις, τώρα που θαρούσες πως έκοφες π'ά τ'ό κλάψιμο. Αλλά θά είναι ή τελευταία φορά... Όταν θά λάβεις τ'ό γράμμα αυτό, ο καιμένος ο Δανιήλ θά είναι νεκρός...»

— Έδω ή άνησυχία στην τάξη μεγάλωνε. Ο Πιτσιρίκος τιμωρεί μερικούς άτακτους κι' εξακολουθεί:

«Α! ήμουν πολύ δυστυχισμένος, άγαπητέ μου Ζάκ, και δε μ'όμμενε άλλο να κάμω. Μ' έδωσαν από τ'ό κολλέγιο, (είναι μ'ά ιστορία που θάθελα να σ'ε τη διηγηθώ) κι' έτσι μ'ό κατέστρεφαν τ'ό μέλλον μου. Τώρα π'ά είμαι έρημος, ντροπισμένος, βαριεστημένος από τ'ό

κάθε τι. Καλύτερα λοιπόν να πεθάνω...» Πάλι τ'όν διακόπτουν τ'όν Πιτσιρίκο οι άταξίες, και πάλι τιμωρεί τούς π'ό ζωηρούς. Μά είναι αποφασισμένος να τελειώσει τ'ό γράμμα του:

«Άγτιό, Ζάκ! Θά μπορούσα να σου γράψω πολλά, αλλά τ'ά μ'άτια μου βουρκώνουν και δεν θέλω να με β'έπουν οι μαθητές να κλαίω. Στή μαμμά να πεις ότι παραπάτησα κι' έπεσα σ' ένα βράχο, ή ότι πνίγηκα σ'ό κολύμπι, — ή δ'ε τι άλλο σκεφθείς κ' επινοήσεις, για να μ'ή μάθει τ'ήν αλήθεια... Φίλησέ τη πολλές φορές, τ'ή μαγνούλα μας, καθώς και τ'όν πατέρα μας, και προσπάθησε να φτιάξεις γρήγορα τ'ό σπιτικό τους... Άγτιό! Μ'ήν ξεχνάς ποτέ τ'ό Δανιήλ!»

— Αμέσως έστερα, ο Πιτσιρίκος άρχίζει άλλο γράμμα:

«Αίεσαιμώτατε, σ'ας παρακαλώ να φροντίσετε να φτάσει ως τ'όν αδελφό μου τ'ό Ζάκ τ'ό γράμμα που έφ'γω γι' αυτόν. Έστερα να κόψετε λίγα μαλλιά μου και να φροντίσετε να σταλούνε στή μητέρα μου.

— Με συγχωρείτε γι αυτή τ'ήν ενόχληση. Σκοτώθηκα, γιατί έδω μέσα ήμουν πολύ δυστυχισμένος. Μόνο έσας φανήκατε καλός για μένα και σ'ας εύχαριστώ. «Δανιήλ Έσοετ»

— Τ'ά δυο αυτά γράμματα τ'ά βάζει μέσα σ'όν ίδιο φάκελλο κι' απ' έξω τ'ήν έπιγραφή: «Ο ποιός βρει πρώτος τ'ό πτόμα μου παρακαλείται να δώσει αυτό τ'ό φάκελλο σ'ά χέρια τ'ού άδ'ά Ζερμάν.»

— Η ώρα τ'ής μελέτης τελειώνει, έρχεται τ'ό δείπνο, γίνεται ή προσευχή, και τέλος ανεβαίνουν όλοι σ'ό θάλαμο.

— Ο Πιτσιρίκος περιμένει να κοιμηθούν όλοι. Ο κ. Βιδ κάνει τ'ήν επιθεώρησή του, ο μικρός μας φίλος μένει μόνος του.

— Άνοίγει σιγά-σιγά τ'ήν πόρτα τ'ού θαλάμου, κοιτάζει μήπως ζυπνησε κανείς, βγαίνει έξω και ξανακλείνει.

— Κατεβαίνει τότε, γλυστρά σιγά-σιγά σ'ους διαδρόμους. Έξω φυσά ο βοριάς. Από τ'ή σ'άλα φαίνεται ή αλήθ, άσπρη σαν τ'ό χιόνι. Και ψηλά σ' ένα παράθυρο φέγγει ένα φώς, τ'ό φώς τ'ού άδ'ά Ζερμάν. Ο Πιτσιρίκος τ'ό στέλνει από τ'ά βάθη τ'ής καρδιάς του ένα χαιρετισμό και τέλος μπαίνει στην αίθουσα τ'ού παλιού γυμναστηρίου...

— Σκοτάδι και μυστήριο βασιλεύουν εκεί μέσα. Από τ'ά κάγγελα ενός παραθύρου μπαίνει λίγο φεγγάρι και φαίνεται καθαρά ο σιδερένιος κρικός, λαμπρός σαν άσημένιος... (Ακολουθεί)

ΜΙΚΡΟ ΦΤΩΧΟΠΡΑΜΜΑ

Μικρό φτωχοπράμμα και πλάω έγω, παρατηρήματα ΚΑ. ΠΑΡΑΣΧΟΣ

Μόλις ξεπαρκαριστήκαμε, για να μείνωμε δυο μέρες σε κάποιο νησί του Αιγαίου, ένα παιδί παρανοιάστηκε στο πλευρό μας με τις αποσκευές μας στο δεξί του χέρι. Φύτρωσε τάχα έτσι άθρορυβα απ' τις κατάσπρες πλάκες του μώλου, που χρύσιζαν κοτσάνια από σανό!

Οι έγγονες, που καθένας έχει άμα βγαίνει σε ξένο τόπο, δεν μας άφισαν να το προσέξουμε με την ήσυχία μας. Έγώ μόνο είχα την εύκαιρία να το βλέπω και τα πόδια του λίγο στραβά, καθώς μερικών γέμων φαράδιων. Καί το χρώμα του, στα πόδια και στα χέρια και στο πρόσωπο, — χαλκοπράσινο και ψημένο χρώμα, — ήταν πιότερο γεροντικό παρά παιδικό. Καί γινόταν πιά ζωηρό απ' την ποδιά που φορούσε, — μαύρη ποδιά, ριγωτή μ' άσπρες τσιες ρίγες: σημάδι πως θάχε πένθος: το συχνό, το βαρύ, το μακρότατο πένθος των νησιών.

Είχε μεγάλο στόμα κι' από κάτω ένα σαγόνι τραδηγημένο μπροστά κι' όταν άνοιξε μία φορά το στόμα του κάτι ν' άποκριθεί, όλα σχεδόν τα μπροστινά του τα δόντια είδα πως έλειπαν ως πού να βγούν άλλα. Τα δόντια φαίνονταν πιά καλά όταν τα παιδά γελάνε. Μα αυτό, όσο ήταν μαζί μας τουλάχιστο, δεν έκανε καθόλου να γελάσει. Τό γέλιο του δεν τό είδαμε ούτε μία φορά.

Όποτε τα μάτια του δεν είδαμε σχεδόν καθόλου. Πάντα τ' άποτραβούσε για να κοιτάξει τάχα κάτι σποδαίστερο: τα φτωχόζυλα της καρέκλας άξαφνα, πού άβόλα καθισμένος άπάνω της, τάξυνε με τό νύχι του με άκρα σοβαρότητα. Καί τη φωνή του λίγο την άκούσαμε Πότε ψιθυριστή, — στην άρχή πρό πάντων, — και πότε άπότομη, χαμηλή, κομμένη, βαρεία και βαρετή: ή δύσθυμη φωνή πού έχουν οι νησιώτες του Αιγαίου. Θάλεγε κανείς πως δεν είχε άρκετη ηνση για να σύρει τέτοια βαθύφωνη λαλιά, κι' έπροτιμούσε να σωμαίνει. Μάλιστα αυτή ή φωνή του λίγο έλειψε να το στοιχίσει κάτι πολύ μεγάλο.

Περνώντας μπροστά από κάποια παράγκα, πρόχειρα στημένη, θελήσαμε να το πάρουμε κάτι. Ήταν εκεί πάνω λογιής-λογής έκτακτα πράγματα!.. Ήυλένια κοκκοράκια και κόττες πού μόνα τους ράμφιζαν κύκλο: μια στρογγυλή ξύλινη γαβάθα: φυσαρμόνικες σαν άσημένιες μέσα σε καταπόρφυρες θήκες: ταμπούρα με χρωματιστά κορδόνια: σφυρίχτρες, σάλπιγγες, μουσικές κι' ένα σωρό ροδοκκινες κούκλες, κούκλοι, κουλιάκια, άλλα «εις προσοχήν»,

άλλα σ' ένα σωρό ξεκαρδιστικές στάσεις: τόπια λογιής-λογής χάντρες, κομπολόγια, φυλαχτά, ζωγραφιές, χρωματιστά βιβλία...

Ζυγώσαμε κι' οι δυο μαζί την παράγκα: μα από την ανεμελιά του και την άπόσταση πού κρατούσε από μένα, ο πουλητής τό πήρε για ξένο, από κείνα πού μαζεύονται, μελίσσι, στα πανηγύρια γύρω απ' τις μύστρες, τις παγωμένες λεμονάδες και τα γλυκά.

— Μικρέ, του λέει άγρια ο έμπορος, μου ξανάρθες και πριν και σου τό ξανάειπα: θά σου σπάσω τη μούρη, νάμιαστ' έξηγημένοι!

Ο Θεωδωρής άποτραβήχτηκε, χωρίς καμμιά άλλαγή στο πρόσωπό του, κι' ήταν έτοιμος να φύγει.

— Μα τό παιδί είναι μαζί μου, είπα έγώ κι' έπειτα δέ σου πείραξε τίποτα: μονάχα βλέπει.

Κι' αλήθεια, κάποιος άλλος έμπορος διαλαλούσε λίγο πιά κάτω:

— Έλάτε, κόσμε: τό κοιτάγμα δωρεάν! Ξαναζύγωσε πάλι.

— Τι θέλεις να πάρωμε, Θεωδωρή; Μιλιά. Κοιτούσε μονάχα. Δεν άκουσα άπόκριση. Ο πουλητής τούδαλε μπροστά του ένα πήλινο μικρούτσικο σταμνάκι γεμάτο νερό: φύσησε στο στόμα κι' έκανε σαν πουλί.

— Αυτό θέλεις;

Είδα πως σάλυε τα χείλη του μα δεν άκούγεται. Του παραοίασε μια φούσκα πού τραμοσάλευε να φύγει άπάνω στο μεγάλο σπάγο της. Τό ίδιο πάλι. Σκύψαμε κι' οι δυο να τον άκούσωμε καλά. Ο έμπορος τό κατάλαβε: «του φεκάκι». Τούφερε τό τουφεκάκι, πού ο κόκκορας, πριν σταθή καλά-καλά στη θέση του, ξανασαφάουσε πάλι μονομιάς. Μα ήτον τό καλύτερο απ' όλα τ' άλλα.

Θά του στοιχίξει άραγε να τούχαμε πάρει τη φούσκα ή κανένα κουκλί, στην τύχη; Μπορεί και όχι. Θαρρώ πως για πρώτη φορά θ' άκουγε στη ζωή του να τό ρωτάνε «θέλεις;» κι' αυτό πιότερο τον ζάλιζε παρά τού άρεσε. Άγόράζει, μα δεν κατακτούσε τίποτα. Τίποτα άκόμα δεν έκανε δικό του. Κι' όταν τού ζήτησα τό τουφεκάκι, για να τον μάθω πως βάνουν τα καφούλια, τό παράτησε στα χέρια μου δλότελα μηχανικά.

Πιά πολύ τού στοιχίξε να μιλήση και να κοιτάξη, παρά τό δώρο του πού θάγανε.

Συχνά, ή άπόκρισή του ήταν τό ίδιο τό ρώτημά μας:

- Πας σχολείο;
— Πάω σχολείο.
— Από δω βγαίνουμε στην άγορά;
— Βγαίνουμε στην άγορά.

Τό πιά ζυχνότερο ήταν να λέει «ναι», κατεβάζοντας τό κεφάλι του.

Μόνο μία φορά μίλησε μόνος του. Ξαφνιαστήκαμε νακούσωμε κάτω απ'

τάψηλό, σκεβρό παράθυρο, με τα μονοκόμματα παραθυρόφυλλα, μια άλλωμμένη άντρίκια φωνή, βγαλμένη απ' τό φάρυγγα, — κάτι σά φριχτός λυγμός πού πάλευε με πνιγμένα λόγια. Άνασήκωσε τό κεφάλι του και κοιτάζοντάς μας, είπε με χαμόγελο, πριν άκόμα τον ρωτήσει κανείς: «Ο βουδός!»

Άλλη ιστορία των νησιών. Κάτω απ' τό γαλανό τους τον ουρανό, στη δροσιά και στην ξαστεριά τους και στην ευφροσύνη της χύσης τους, ζουν και τυραννίζονται άνθρωποι σημαδεμένοι, παράλυτοι, λεπροί, άνάπηροι, τρελοί, πληγωμένοι, τυφλοί... Είναι ή περιέργεια κι' ο οίχτος των άλλων, τα σκοτεινά σύμβολα μιας μυστηριακής θείας δίχης, πού κάνει τις νησιώτισσες έλεητικές κι' έκστατικές.

Είναι πλάσματα στον κόσμο πού άγαπιώνται για την άσκημά τους.

Άγαπάει κανείς τρελλά, καμμιά φορά, κάτι, ίσα-ίσα γιατί είναι άσήμαντο, άδειακό, κι' δλότελα κοινό και τού φίνεταί σαν άποκάλυψη, σαν σοφία, σαν κάτι πού άξίζει να τό κηρύξει στην οικουμένη. Είναι τάχα μια δόλια άπρηπη συγκάταβαση; Είναι τό «ευχαριστώ» για την ύπεροχή μας, πού τη νοιάθουμε, στο βάθος, σαν κλειμένη από κάποιο άλλο πλάσμα, πού άπόμεινε λειψό και φτωχό; Ή είναι ή άπιστία για τό κάθε τι πού ξεπερνά τό μέτρο και τό κοινό, και πού τραβά δικό του δρόμο; Ή άποθυμία της ισότητος και της θυσίας;

Άποκοιμήθηκα τό βράδυ με τη βουή του φτωχολιμανιού, πού μερμήκιαζε, σε χαμηλό τόνα, γύρω απ' τούς «καφενέδες», τα πρακτορεία των βαποριών και τις πρόχειρες σκοποβολές τού μώλου.

Τό άλλο πρωί, Κυριακή πρωί, με ξύπνησαν ένα σωρό καμπάνες. Σύνκαιρα, άκούσα στο δρόμο ένα τουφεκάκι πού χτυπούσε. Ή πόρτα άνοιξε και χωρίς να χτυπήση κανέναν, μπήκε ο Θεωδωρής μέσα. Ήυπόλυτος, πλυμένος όμως, στάθηκε δρθιος, σφαλώντας μ' ήσυχία τό θυρόφυλλο πίσω του. Ή γριά σπιτονοικοκυρά, πού μπαινόβγαине απ' την ίδια πόρτα, τη μοναχή τού σπιτιού, παρουσιάστηκε:

— Πρωί-πρωί, βρε Θεωδωρή; Και δεν πήγες στο μώλο; Έχει βαπόρι σήμερα;

Τόν κοιτάξε έξεταστικά, κι' έπειτα γυρνώντας σ' έμας:

— Σας έσυμπάθησε τάρφανό. Μα δεν τό μαρτυρεί!

Σήμερα ήταν πιά θαρρετός. Με τα λεπτά πού τού δώσαμε είχε άγοράσει ένα άλλο κουτί καφούλια, πού έκαναν διπλό κρότο απ' τα χτέες.

Σήμερα ήταν ντυμένος τα καλά του,

τα σχολιανά του. Μια κατάμυρνη ποδιά. Μα πώς τον είχαν κουμπωμένο άπό πίσω! Ίσως ή μικρότερή του ή άδερφή... Καλά ή πρώτη θηλιά. Μα ή δεύτερη κόπιτσα ήταν πιασμένη με την τρίτη θηλιά κι' ή τετάρτη ήταν σπασμένη! Ήξελλωνε ή ποδιά του στην πλάτη. Έπειτα όμως σκέφθηκα πως θάχε τό λόγο του κι' αυτό. Γιατί, όταν τον έφώναξα να τον κουμπώσω όπως έπρεπε, είδα σε λίγο πως ή δεύτερη θηλιά ήταν σχεδόν άχρηστη και πως μόνο ή πρώτη έπιανε κι' οι άλλες έχασκαν ως κάτω. Φορούσε και πανταλονάκι σήμερα, και μάλιστα πιασμένο με τράντες! Πάνινες τράντες, κουμπωμένες σε μεγάλα κουμπιά της ζώνης του.

Κάποιος πέρασε από κάτω πουλώνας μπαλλόνια. Άλαφροσκουτώντας τό ένα τάλλο, μετρωρίζόνταν κι' άνεβοκατέβαιναν στον άέρα, ψηλά, ως τα μισά του παραθυριού.

Φούσκας, είπε με τη βαρύθυμη φωνή του. Ένα τάλληρο ή μία έχουνε. Ή τιμή. Ήταν τόσο σφιχτοδεμένη με κάθε τι πού άποθυμούσε ο Θεωδωρής! Την ήξερε μαζί με τόνομά του, καλύτερ' από τόνομά του. Ήταν ή έκφρασή για τόσες άπραγματοποίητες έπιθυμίες!

Βέβαια, έναν τέτοιο τρόπο να μιλά για τα πράγματα, θά τον είχε άκούσει από τό σπάτι του, από τη χήρα τη μάννα του με τό μαθρα. Κ' έχει κάτι τό παλό τρυφερό ν' άκούσ στο στόμα των παιδιών τα λόγια των μεγάλων, πολύ μεγάλα και πολύ πρώμα για τα μικρά τα χείλια... Έτσι, θυμώμουν κι' ένα άλλο μικρό πού μας πουλούσε λουλούδια στα Πατήσια, και πού είχε ξεθαρήσει κάποτε και μας μίλησε:

— Οι άλλοι είναι έχθροι μας. Θέλουνα να πεθάνει ο πατέρας μου. Γιατί άμα πεθάνει ο πατέρας μου, θά δυστυχήσει ή μάννα μου... Πρώμη πείρα, με τό στανιό μαθημένη στην άρχή.

Μα αυτή τη φορά ο Θεωδωρής αξιώθηκε να χει τη φούσκα του σε λίγη ώρα. Καί μάλιστα, την ώρα πού περίμενε, στο τραπέζι του καφφενείου, να τού φέρουν και γλυκό! Τι ιστορίες! Τρόμαξε πως να βολευτεί! Για να μη τού φύγει ή φούσκα, δάγκωσε τό σπάγο με τα δόντια του. Έτσι λευτέρωσε τα χέρια του για να πιάσει τό κουτάλι.

Άλλά τό πράγμα δεν τελείωνε ως έδω, γιατί έπρεπε ν' άνοιξει και τό στόμα, ενώ ή φούσκα, άνυπομονούσε να πάει ψηλά. Δεν ξέρω πως θά τα κατάφερνε, αν ο Θεωδωρής είχε να πάει, από ένα κάθε φορά, ένα λίκιο, ένα άρνι κι' ένα δειμάτι χόρτα, με τη βάρκα τού «πάππου» του, από τόνα λιμάνι τού νησιού στο άλλο. Έδω όμως τό μυαλούδάκι του δούλεψε καλά. Έδωσε κόμπο άπάνω στο τουφεκάκι τό σπάγγο τού μπαλλονιού.

και έφαγε τό λουκούμι του με την ήσυχία του. Ύστερα ήπιε και τό νερό του βασιτώντας τό ποτήρι με τα δυο χέρια.

Είχε λοιπόν και τούς στοχασμούς του εκείνο τό χοντρό, τό άκομφο κεφάλι. Χοντροκομένους, κρυφούς, μα γιατί άραγε τόσο ζηλευτός από μας τούς άλλους; Νά, για τον ίδιο λόγο πού θέλεις καμμιά φορά να είσαι ο «έσχατος», ο άγνωρίστος, ο παραγνωρισμένος μέσα στους άνθρωπος.

Είχε τούς στοχασμούς του. Καί γι' αυτό, ύστερ' από μια ώρα, όταν τό βαπόρι μπήκε στο λιμάνι και σηκωθήκαμε να φύγουμε, δεν ήρθε μήτε να μας

συνεβάλει, μήτε να περιμένη να φύγουμε. Ή μητέρα μου τούδωσε τό χέρι, τούπε «άντιο» κι' έσκυψε και τον φίλησε.

— Μου είπε άντιο, σκέφθηκα ο Θεωδωρής. Αυτό θά πη: «έσύ φύγε». Λοιπόν πρέπει να φύγω τώρα.»

Και έφυγε, με τό ίδιο τό περπάτημά του, δίχως να δώσει σε κανένα τό χέρι. Δόξεψε μέσα στο λιγοστό πλήθος και δεν τον είδα πιά.

Σε λίγο, τό γυμνό κατάρτι άνέβηκε πάνω κι' άπάνω, στον έναστρο ουρανό. Κι' ή άνταριασμένη θάλασσα και ο σάλος των έσθυσαν απ' τη μνήμη όλων μας.

ΠΡΑΣΙΝΟΙ ΚΑΙ ΒΕΝΕΤΟΙ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ υπό ANDRÉ BRUYÈRE

— Συνέχεια από τό προηγούμενο —

— Ούτ' έγώ, φωνάζει ή Μαγδαληνή άγανακτισμένη.

— Έφοδος, έφοδος, φωνάζει ο Παύλος κι' όρμα ξανά.

Και πάλι οι πολιορκητές έφορμούν.

Πάλι άναγκάζονται να όποχωρήσουν.

— Νίκη! φωνάζει ο φρούραρχος.

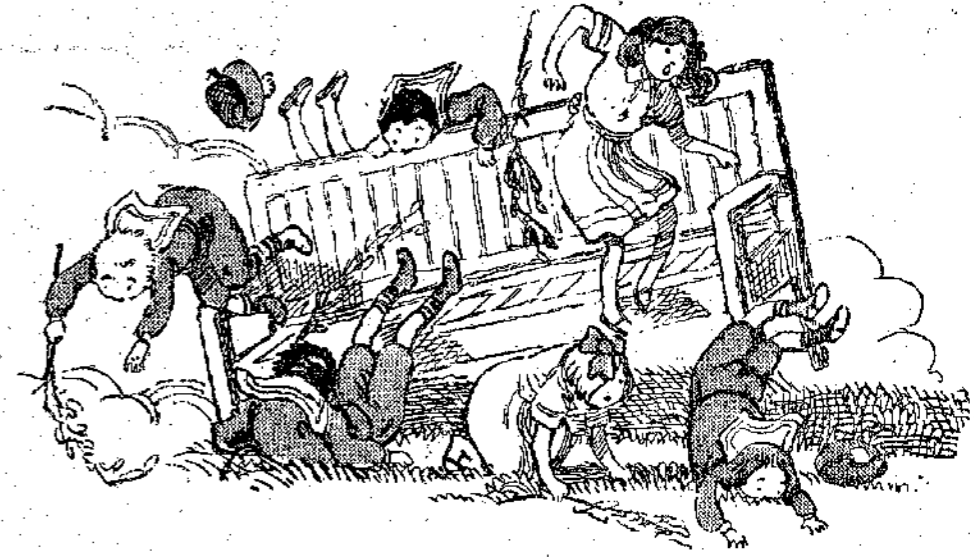
— Νίκη! φωνάζει ο Ζοζός, κόκκινος και καμαρωτός σαν κοκκορίκος.

Μέσ στον ένθουσιασμό του όμως, ο έπερίσκεπτος Ζοζός ξεχνιέται και παρακολουθεί τον έχθρο ως στις γραμμές του. Κι' ο έχθρος, πού ήταν έξωφρενών για την ήττα του, εκδικιέται τώρα και πιάνει τό Ζοζό αιχμάλωτο και παρ'όλες τις φωνές τού τον οδηγεί στο στρατόπεδό του. Οι πολιορκητές άλαλάζουν. οι πολιορκούμενοι φωνάζουν. Τι μπορούν όμως να κάνουν; Μόνο να παλεμήσουν, να άμυνθούν ως τό τέλος. Ο φιλειργηνικός Γιαννάκης, έξωφρενών απ' τό θυμό του, συγκεντρώνει δσες περισσότερες προμήθειες μπορεί.

— Έλάτε, έλάτε λοιπόν, φωνάζει στον έχθρο.

Ο έχθρος εκεί-κάτω έτοιμάζεται. Παρά τις φωνές τού Ζοζού, ο αιχμάλωτος δένεται σ' ένα δέντρο, με μαντήλια κι' έπειτα εμπρός! Έπάνω τους και τούς πήραμε τό φρούριο!

Τό φρούριο όμως άμύνεται με γενναϊότητα. Τά άσφυξιογόνα κι' οι χειροβομβίδες πέφτουν βροχή, τα κλαριά συγκρούονται και σπάζουν. Η μάχη είναι άκίμη άδέβαιη, όταν έξαφνα ή Μαργαρίτα κλονίζεται. Ο έλεινός ο Πέτρος την άρπαξε απ' τα μακρούα μαλλιά της, και τα μαλλιά είναι τό πιά εύαίσθητο σημείο της άμαζόνας μας. Φωνάζει, ή μάλλον ουρλιάζει χωρίς ν' άμύνεται καθόλου, κι' ο Πέτρος μπορεί εύκολα να σκαρφαλώση στον πάγκο και να πηδήση στη θέση της. Έτοιμάζεται να τό κινή, τό στρατεύμά του τον ακολουθεί ήλεκτριζμένο, τό φρούριο θά κυριευθή. Ο Γιαννάκης είναι βέβαιος για την ήττα του, όταν έξαφνα ο γενναίος Ζοζός,

«Ο κακόμοιος ο πάγκος υπέκυψε...»

σπάζοντας τα δεσμά του, πέφτει πάνω στην πλάτη του έχθρου, χτυπώντας τον δυνατά με ένα πράσινο κλαρί. Κι' έτσι ο έχθρος, μιά και βρέθηκε ανάμεσα σε δυο πυρά, αναγκάστηκε να υποχωρήσει.

Το φρούριο σώθηκε. Οι νικητές αλαλάζουν για τον θραμβό τους κι' ο Παύλος, κάπως πειραγμένος, ζητά ν' αλλάξει στρατεύματα.

— Ποτέ! φωνάζει η φρουρά. Ήμεεις θ' ακολουθήσουμε παντού τον αρχηγό μας.

Κι' ελοι συμφωνούν πως και στο μέλλον τα στρατεύματα θα μένουν αμετάβλητα και πως κανένας δεν μπορεί να αλλάξει τίποτε.

Ο Παύλος, θέλοντας να ξεπλύνει την ύβρη που έγινε στη σημαία του ζητά να είναι αυτός τώρα ο πολιορκούμενος και διατείνεται ότι αυτή η θέση είναι η καλύτερη. Οι «μεγάλοι» λοιπόν θα υπερασπισθούν τώρα το φρούριο, κι' οι μικροί, κάπως δειλιασμένοι, ετοιμάζονται να του επιτεθούν. Είναι η αλήθεια πως είναι πιο δύσκολο να επιτίθεται κανείς και μάλιστα όταν είναι ο ασθενέστερος.

— Ναι, μα είμαστε οι περισσότεροι, λέει ο Γιαννάκης, που έχει κιόλας καρτίσι οι σχέδιοι του και το ξεγγυεί μυστικά στους στρατιώτες του που τον ακούνε με θαυμασμό.

— Ω, τί λαμπρή ιδέα! Στ' αλήθεια, η πογηριά νικά τη δύναμη. Ο Γιαννάκης έχει αληθινό ταλέντο στρατηγού.

Ενώσω ο Γιαννάκης κι' η Ελεντίσα κάνουν ξεπίτηδες μεγάλη φασαρία, σπάζοντας κλαριά απ' τα δέντρα, ο Ζοζές κι' η Μαργαρίτα τρυπώνουν μέσα στην τάφρο, που περιβάλλει την δεντροστοιχία. Σάν τους Ίνδοξ, τους Σιού, προχωρούν έρποντας ως πίσω από τον κάγκο, και μένουν κρυμμένοι πίσω απ' τα ψηλά χόρτα.

Ο έχθρος δεν ένοιωσε τίποτε. Ο Γιαννάκης κι' η Ελεντίσα βρίσκονται πολύ μακριά και δεν μπορούν να καταλάβουν τί ετοιμάζουν.

— Προσοχή! φωνάζει ο στρατηγός Παύλος, έρχεται ο έχθρος!

— Για κοίτα, λέει η Μαγδαληνή. Λίγοι έρχονται. Ός που να φθάσουν οι άλλοι δυό, έχουμε καιρό να τους νικήσουμε αυτούς.

Και βέβαια για τη νίκη τους, οι τρεις γενναίοι πολεμιστές περιμένουν με θάρρος τον έχθρο.

Τα κλαριά χτυπούν το ένα πάνω στ' άλλο. Ο Γιαννάκης κι' η Ελεντίσα πολεμούν, ή μάλλον δέχονται, με γενναίότητα τα κτυπήματα των έχθρων, που θεωρούν κιόλας βέβαιη τη νίκη.

— Νίκη! αρχίζει να φωνάζει ο Παύλος.

Πούφ! Ένα δυνατό κτύπημα από πίσω του χώνει το καπέλλο ως τα μάτια.

(Ακολουθεί)

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΥΛΗ

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

(Έθνικόν Άριστόν Γραμμάτων και Τεχνών)

ΕΝΑ ΠΑΙΔΙ ΜΕ ΤΡΕΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ

ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ ΒΛΑΗΝΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

με στίχοι της δ. ΑΙΛΙΑΣ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

— Όποτε δεν έχετε κανένα παράπονο έναντίον αυτού του παιδιού ;

— Ω, μα δεν είχα ποτέ!... Ο χωροφύλακας, το υποπτεύθηκε, επειδή βρήκε στην τσέπη του κι' έν' άλλο δαχτυλίδι πολύτιμο...

— Α, ναί! γέλασε ο κ. Περίδης το δαχτυλίδι της μικρής του φιληνάδας... Νίνα μου είπες πως τη λένε, Δήμη;

— Μα γνωρίζετε σεις τον ύπηρέτη μου; ρώτησε με καινούργια έκπληξη ο κύριός μου.

— Πολύ καλά! τοδ αποκρίθηκε ο

— Όχι δά! φώναζε με κάποιο τρόπο ο κ. Γιαλόπουλος, σά να συλλογίστηκε πως δύσκολα θαβρίσκει ύπηρέτη με «παρουσιαστικό» για την επίδειξη που ήθελε...

Μα ο προστάτης μου σταύρωσε τα χέρια και, κοιτάζοντάς τον μ' ένα παράξενο χαμόγελο, του είπε σιγά:

— Μοφ φαίνεται πως το παιδί έχει δίκιο. Κάθε τίμος άνθρωπος στη θέση του, το ίδιο θακνε.

Και γυρίζοντας σε μένα, χωρίς να τον νοιάζει πιά για τον κ. Γιαλόπουλο, — που κι' αυτόν τόσο λίγο τον έννοιαζε για τους άλλους, — μου είπε:

— Κι' εγώ έχω σπίτι, κι' εγώ θέλω ύπηρέτη. Κι' αφού φεύγεις από δω, έλα να σε πάρω στο σπίτι μου.

Όυτε με ρώτησε καν αν θέλω. Ήταν τόσο βέβαιος πως δεν ήθελα κι' άλλο! Μοφ είπε μόνο το δρόμο και τον αριθμό, χαιρέτησε κάπως ψυχρά το δικηγόρο κι' έφυγε, αφήνοντάς με τόσο εϋχυσμένο, όσο δυστυχισμένο με είχε βρει πρό μισής ώρας...

10. Ο κ. Περίδης κι' η οικογένειά του.

Μιά ατέλειωτη σειρά από μεγάλα κι' εμορφα σπίτια, όλα με καγγελόφρακτους κήπους μπροστά, σωστά παλατάκια, ένα πλατύ πεζοδρόμιο με δεντροστοιχία κι' ένας πλατύτατος δρόμος

που τον αλλακώνουν οι σιδερένιες γραμμές του τράμ, να ή οδός Κηφισιάς, που αρχίζει από την πλατεία των παλιών Ανακτόρων και φτάνει ως τους Άμπελόκητους.

Σ' έν' από κείνα τα παλατάκια καθόταν κι' ο Χρηστάκης ο Περίδης, ο καινούργιος μου κύριος. Είχε διηγηθεί, φαίνεται, στην οικογένειά του όχι μόνο το επεισόδιο του Γαστουριού στην Κέρκυρα, αλλά και το παράξενο συναπάντημα στην οδόν Πατησίων. Έτσι, όταν παρουσιάστηκε στο σπίτι εκείνο, ελοι βγήκαν περιέργως να με ίδουν, και σε μιά στιγμή γνώρισα όλα τα μέλη της οικογένειας.

«Μιά νέα κυρία, πολύ εμορφη...» (Σελ. 451, στ. α.)

προστάτης μου. Και σάς βεβαιώνω πως είναι καλό και τίμιο παιδί.

— Μα σάς είπα! φώναζε ο κ. Γιαλόπουλος κατευχαριστημένος: έμεις δεν έχουμε κανένα παράπονο, κι' αφού βρέθηκε πιά και το δαχτυλίδι, μπορεί να καθήσει στο σπίτι μας όσο θέλει.

— Με συγχωρείτε! είπα τότε εγώ μ' ένα τέτοιο θάρρος, που μόνο η παρουσία του προστάτη μου μοφ τόδινε. Αν δεν έχετε σεις, έχω παράπονο εγώ. Με υποπτεύθηκατε για κλέφτη κι' αφήσατε το χωροφύλακα να με σύρει στην Άστυνομία απ' το γιακά. Βλέπετε; μου των έσχισε κιόλα. Στο σπίτι σας δεν μπορώ πιά να μείνω στιγμή!

Δεν ήταν πολλά, κι' ες είχαν τόσο μεγάλο σπίτι: Ο Άγνωστος που μοφ έγεινε πιά γνωστός: ή μητέρα του, μιά γλυκειά, γελαστή ασπρόμαλλη γριούλα, τύπος γιαγιάς από κείνες που λατρεύουν τα έγγονια τους και τους λένε τα πιο εμορφα παραμύθια: ή γυναίκα του, μιά νέα κυρία, — δε θάταν παραπάνω από τριανταπέντε χρονών, — πολύ εμορφη, μα όχι τόσο γελαστή αφν τη γριά:

Και δυό παιδιά, έν' αγόρι στην ηλικία μου που τότε λέγαν Νάνη κι' ένα κορίτσι, ένα δυό χρόνια μικρότερο, που τότεγαν Αιλή.

Απ' την πρώτη στιγμή, δυό πράγματα κατάλαβα: πρώτο, πως περισσότερο απ' όλους, κι' από τον κύριο ακόμα που τον είχα σώσει, με συμπάθησε, μόλις με είδε, ή κυρία. Στά γαλανά της μάτια που με κοιτάζαν γλυκά, μα σοβαρά και σά λυπημένα, διάβαζε ελη αυτή τη συμπάθεια: κι' ή γοητεία της με διαπερνούσε, με πότιζε τόσο βαθειά, που αισθανόμου μιάν ακατανίκητη επιθυμία να όρμησω, — αν ήταν δυνατό!

— στην άγκαλιά της κυρίας εκείνης και να τη φιλήσω! Και δεύτερο, πως τα παιδιά μάντιπάθησαν, προπάντων ο Νάνης. Μοφ φαίνεται μάλιστα πως αυτό όχι μόνο τώρα που μ' έβλεπαν, αλλά κι' από πριν που με άκουγαν. Με κοιτάζαν με μιά ελοφάνερη, αφήφιστη και γι' αυτό προσβλητική περιέργεια: με μιά ειρωνεία, με μιά περιφρόνηση. Και κάποια στιγμή άκουσα το Νάνη που φιβύρισε στη Αιλή:

— Ο σωτήρας του μπαμπά! Μάτια μου!

Με κοροϊδεύε, γιατί με κίνδυνο της ζωής μου, είχα σώσει τη ζωή του πατέρα του!

Μη νομίζετε όμως πως αυτός μοδκαμε τότε τη φρίκη, που κάνει τώρα σε σάς, καλά μου παιδιά! Όχι, καμιά κακή περιφρόνηση δεν είχα πως έσωσα τη ζωή ενός ανθρώπου. Ενώμια πως έκαμα ένα πράγμα απλούστατο, που και καθέννας, αν έβρισκε μπροστά του τη στιγμή εκείνη ένα καλάμι, θα τόκανε εύκολα. Μ' αν δεν ήταν τίποτα μεγάλο, δεν ήταν όμως και τίποτα κακό αυτό που έκαμα, για να με

κοροϊδεύουν. Και λυπόμου κατάκαρδα για τα κρυφομιάματα και τα γέλια των παιδιών εκείνων, που θάταν τώρα τα παιδιά των κυριών μου...

Έλεγα στην κυρία που με ρωτούσε τί θέλω, — να πηγαίνω μόνο το βράδυ στον Παργασσό και κάθε Κυριακή ναχω άδεια για να κάνω μιά έκδρομή με το Φάνη, — και συλλογίζόμου: «Τί κρίμα! Δε θα τα πάω καλά με τα παιδιά. Κι'

«Πρωινή εργασία στον κήπο...» (Σελ. 451, στ. γ.)

Όσοσο δε γελάστηκα. Το σπίτι εκείνο ήταν β,τι καλύτερο μπορούσα να επιθυμήσω σαν ύπηρέτης. Μοδύωσαν μιά κάμαρα ψηλά, που απ' το παράθυρό της φαίνόταν ελη ή Αθήνα. Μάφηζαν να ντυθώ όπως ήθελα, — «σαν άνθρωπος» είπε ο κ. Περίδης, — γιατί στο σπίτι του δε συνήθιζαν ναχουν ύπηρέτες με στόλες για φγιούρα. Μοφ παραχώρησαν ελη την Κυριακή μου ελεύθερη και δυό

ώρες την ημέρα για να μελετώ, χωρίς ν' αναγκάζουμαι, όπως στού Γιαλόπουλου, να εξαργυρώ τη γύχτα. Μοδύωσαν μισό πενήντα δραχμές το μήνα, — τί άλλο ήθελα; μπορούσα πιά να συντηρώ το σπίτι μου στο χωριό! — και μ' έβαλαν να κάνω λίγη και ξεκούραστη εργασία, πρωινή προπάντων στον κήπο, σά βοηθός του κηπουρού.

Να πω την αλήθεια, αυτά όλα δεν ήταν και μεγάλη θυσία για τον κ. Περίδη. Ήταν τόσο πλούσιος κι' είχε τόσους ύπηρέτες στο παλατάκι του, — μάγερρα, παραμάγερρα, καμαριέρες, γκουβερνάντες, πορτιέρη, κηπουρό, άμαξά, σταυλίτη, — ώστε μπορούσε να μ' εχη χωρίς να κάνει και τίποτα. Άς το πω πιο καθαρά: ο κ. Περίδης με πήρε στο σπίτι του όχι γιατί είχε ανάγκη από έναν ακόμα ύπηρέτη, παρά γιατί ήθελε να μ' ευεργετήσει και να μ' ανταμείψη. Και πάλι όχι τόσο για κείνο που είχα κάνει στην Κέρκυρα, όσο για κείνο που, μπροστά στα μάτια του, είχα πάθει στην Αθήνα, Γιατί αυτό τοδ είχε δείξει, καθώς μοφ είπε μιά μέρα ο ίδιος, πως «ήμου αξίος να με ύποστηρίξη κανένας και να με προστατέψη». Κι' ο κ. Περίδης θά με ύποστήριζε και θά με προστάτευε ως το τέλος, γι' αυτό ήμου βέβαιος. Κι' εκείνος να με

έχνοουσε, είχα τη γυναίκα του που με συμπαθούσε όλοένα πιο πολύ και με θύμιζε στον άντρα της καθημέρα.

Μα ήταν τα παιδιά στη μέση! Σά να είχαν ζηλέψει για την καλοσύνη, τη συμπάθεια και την εχτίμηση που έδειχναν σε μένα ο πατέρας τους κι' ή μητέρα τους, — για την εξαιρετική να πω, θέση που είχ' ανάμεσα στο άλλ-

ήθελα τόσο πολύ, μα τόσο πολύ να μείνω σ' αυτό το σπίτι, που αυτή ή κυρία με κοιτάζει έτσι με τα γαλανά της μάτια!

Θά το θυμάστε: τέτοια έντύπωση μοδ έκαμαν και τα μάτια του Άγνωστου, όταν με πρωτοκοίταζαν στην Κέρκυρα. Μα τώρα ή έντύπωση μου ήταν δέκα φορές δυνατότερη.

δεν ήθελα τόσο πολύ, μα τόσο πολύ να μείνω σ' αυτό το σπίτι, που αυτή ή κυρία με κοιτάζει έτσι με τα γαλανά της μάτια!

Μα ήταν τα παιδιά στη μέση! Σά να είχαν ζηλέψει για την καλοσύνη, τη συμπάθεια και την εχτίμηση που έδειχναν σε μένα ο πατέρας τους κι' ή μητέρα τους, — για την εξαιρετική να πω, θέση που είχ' ανάμεσα στο άλλ-

ήθελα τόσο πολύ, μα τόσο πολύ να μείνω σ' αυτό το σπίτι, που αυτή ή κυρία με κοιτάζει έτσι με τα γαλανά της μάτια!

Μα ήταν τα παιδιά στη μέση! Σά να είχαν ζηλέψει για την καλοσύνη, τη συμπάθεια και την εχτίμηση που έδειχναν σε μένα ο πατέρας τους κι' ή μητέρα τους, — για την εξαιρετική να πω, θέση που είχ' ανάμεσα στο άλλ-

ήθελα τόσο πολύ, μα τόσο πολύ να μείνω σ' αυτό το σπίτι, που αυτή ή κυρία με κοιτάζει έτσι με τα γαλανά της μάτια!

Μα ήταν τα παιδιά στη μέση! Σά να είχαν ζηλέψει για την καλοσύνη, τη συμπάθεια και την εχτίμηση που έδειχναν σε μένα ο πατέρας τους κι' ή μητέρα τους, — για την εξαιρετική να πω, θέση που είχ' ανάμεσα στο άλλ-

ήθελα τόσο πολύ, μα τόσο πολύ να μείνω σ' αυτό το σπίτι, που αυτή ή κυρία με κοιτάζει έτσι με τα γαλανά της μάτια!

Μα ήταν τα παιδιά στη μέση! Σά να είχαν ζηλέψει για την καλοσύνη, τη συμπάθεια και την εχτίμηση που έδειχναν σε μένα ο πατέρας τους κι' ή μητέρα τους, — για την εξαιρετική να πω, θέση που είχ' ανάμεσα στο άλλ-

ήθελα τόσο πολύ, μα τόσο πολύ να μείνω σ' αυτό το σπίτι, που αυτή ή κυρία με κοιτάζει έτσι με τα γαλανά της μάτια!

λο προσωπικό του σπιτιού, — δέν άφιναν εδκαίρια πού νά μή με πειράξουν, νά μή με προσβάλλουν νά μή με πληγώσουν. Από τήν πρώτη μέρα, θάλεγε πώς ο σκοπός τους ήταν νά με κάμουν νά φύγω.

Ο Νάνης προπάντων με πρόσταζε με τόν πιό άπότομο τρόπο, μάπόπαιρνε χωρίς κανένα λόγο, προσπαθούσε νά με συγχίξη γιά νά κάνω άδεξιότητες και ζημιές· κι όταν δέν τό κατάφερνε, ξεθύμαινε φωνάζοντας τό στερεότυπό του: — "Έλα, σωτήρα, πού τό πήρες άπάνω σου!.. Καλά ντέ, τό ξέρουμε! Έ-σώσες τή ζωή του μπαμπά. Κι έπειτα; Τώρα, βλέπετε, μου τλάγε κι κατά πρόσωπο.

Μά κι ή Αιλή δέν πήγαινε πάρα κάτω. Με κορόιδευε άκατάπαντα. Και ξέροντας άπό τή διήγηση του πατέρα της τό πρώτο μου έπάγγελμα, μ' έλεγε «θεατρίνο» κι έθεβαίωνα τόν άδερφό της πώς δέν είχα πάψει νά «δποκρίνουμε» — τό «σωτήρα» βέβαια, τί άλλο;

Προσπαθούσα νάποφεύγω τάνοικονόμητα αυτά παιδιά. Και δέ θά μού ήταν δύσκολο σ' ένα τόσο μέγало σπίτι και με τόση ύπηρεσία. Άλλά με φώναζαν εκείνα! Πότε γιά τουτό, πότε γιά κείνο. Κι έβρισκαν έτσι τήν εδκαίρια νά μού κακομιλήσουν. Πολλές φορές τά μάλωσε γι' αυτό ή μαμά τους. Άλλά τής έλεγαν πώς «άστειεύονται», πώς έτσι τάκαναν έλα, γιαι τό άρεσε νά βλέπουν τά μούτρα μου όταν πειραζόμουν, ύπόσχονταν νά μή τό ξανακάμουν και... ξανάρχιζαν χειρότερα.

Δέν μπορούσα νά τό καταλάβω! Στή ζωή μου, είχα γνωρίσει τόσα φτωχό-παιδα. Ήταν έλα καλά. Με κανένα πο-τέ δέν τά πήγα έτσι άσχημα· και κεί-νά μάλιστα πού έζησαν μαζί μου. — ο Άντρίκος, ή Μαρούλα, ο Φάνης, ή Νί-να, — μάγάπησαν πολύ. Γιατί μόνο αυ-τά τό δυό έκαναν εξαίρεση; Γιατί άπ' τήν άρχή με πήραν άπό κακό; Γιατί δέν έννοούσαν νά μάφήσουν σέ χλωρό κλαδί; Μήν έφταγα έγώ;..

Άλλα παρατήρησα γρήγορα πώς με τόν ίδιο άπάνω-κάτω τρόπο φέρνονταν σ' έλο τό προσωπικό. Τά παιδιά λοιπόν αυτά είχαν άλαζονεία, ένόμιζαν πώς κάτι είμαι και οι άλλοι δέν είμαι τίποτα. Και βέβαια, γιαι ο πατέρας τους ήταν πλούσιος και τάχε σ' ένα παλάτι... Έτσι κακομεταχειρίζονταν και μένα, και πιό πολύ άπ' τούς άλλους, γιαι κι έγώ ήμουν παιδί τής ηλικίας τους, — και φυσικά τά παιδιά συνηθίζονται με-ταξύ τους, — έπειτα γιαι είχα κάνει ε-κείνο τό «άνδρογάθημα» όπως τόπε μιά μέρα ο Νάνης κοροϊδευτικά, και τέλος γιαι ήμουν πιό προχωρημένος στα μα-θήματα. Άλθθεια, ένώ έγώ πήγαινα στήν έκτη, ο κύριος Νάνης μόλις ήταν στήν τετάρτη.

(Ακολουθεί)

ΑΘΗΝΑΓΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΦΤΩΧΑ ΠΑΙΔΑΚΙΑ

Αγαπητοί μου,

Σ Ε μιάν έφημερίδα, σήμερα, εί-δα φωτογραφίες άπό τήν κα-τασκήνωση τών φτωχών παι-διών στή Βούλα. Τί όμορφα πού περνούν τά καίμένα σ' εκείνη τήν άκρογιαλιά! Τρέχουν, παίζουν, κολυμ-πούν, γυμνάζονται, τρώνε καλά και κοι-μούνται καλύτερα στον καθαρόν άέρα... Τί διαφορετική ή ζωή πού κάνουν στή Βούλα, άπό κείνη πού θάκαναν στα σπί-τια τους, στις τρώγλες τους, μέσα στο καμίνι τής Άθήνας!.. Άλλά, καθώς έ-δλεπα και μακάριζα αυτά, θυμόμουν και λυπόμουν τάλλα. Γιατί στή Βούλα δέν είμαι βέβαια έλα τό φτωχά παιδά-κια τής πόλης μας. Πεντακόσια μόνο άγοράκια. Ύστερα θά πάνε άλλα τόσα κοριτσάκια. Χίλια τό έλο. Τό Πατριω-τικό Ίδρυμα, πού κάνει τίς παιδικές αδ-τές έξοχές, δέν έχει χρήματα γιά πε-ρισσότερα. Κι' όμως τά φτωχά παιδά-κια, πού έχουν ανάγκη, λογαριάζονται άπάνω άπό όχτώ χιλιάδες. Κι' έπειδή τό καθένα, γιά συντήρηση ένός μηνός στήν έξοχή, θέλει 500 δραχμές, θά χρειάζονταν, γιά έλα, τέσσερα εκατομ-μύρια Πού νά τά βρη τό Πατριωτικό Ί-δρυμα! Και δέν στέλνει παρά μόνο χί-λια τό χρόνο, με τίς πεντακόσιες άπά-νω-κάτω χιλιάδες πού κατορθώνει νά μαζεύη.

Κι' αν ήταν όχτώ χιλιάδες έλα τά φτωχά παιδιά... Άλλά τόσα είναι μόνο στήν Άθήνα. Δηλαδή μέσα σ' ένα εκατομμύριο, άς πούμε, κατοίκους. Πό-σα πρέπει νάναί στίς άλλες πόλεις, σ' έλη τήν Έλλάδα, δηλαδή μέσα σ' άλλ-λα τρία εκατομμύρια; Με τήν ίδια άνα-λογία, θά είναι είκοσιπέντε χιλιάδες τό λιγότερο. Κι' άπό 500 δραχμές τό ένα, πόσα μäs κάνουν; Δωδεκάμισυ εκατομ-μύρια! Κι' όχι μιά φορά, άλλα κάθε χρόνο. Πού θά πει πώς είναι τών άδυ-νάτων άδύνατο, με τήν ιδιωτική φιλαν-θρωπία, νά κάνουν έξοχή έλα τά φτω-χά παιδιά τών έλληνικών πόλεων, πού έχουν ανάγκη.

Τό ίδιο συλλογίζομαι κάθε φορά πού βλέπω νά κώνη κάτι γιά φτωχά παιδιά ή ιδιωτική φιλανθρωπία: Χριστουγεν-νιακό δένδρο, ή βασιλόπιτα, ή πασα-λινό τραπέζι, ή μοίρασμα ρολών, γιαι-τρικών, βιβλίων... Θυμόμμαι τάλλα, τά περισσότερα παιδιά, πού δέν παίρνουν τίποτα, γιαι πάντα ο έρανος δέν είναι άρκετός. Και συμπεραίνω ότι, όπως τής άλλης, τής γενικής, έτσι και τής παιδικής φτώχειας κι' ανισότηας ή θεραπεία δέν είναι δυνατή νά γίνη με μπαλώματα. Γιατί μπαλώματα είν' αυτά πού, με τό-σους άξέπαιτους κόπους, κάνουν τά Πα-

τριωτικά Ίδρύματα και τάλλα μικρά ή μεγάλα φιλανθρωπικά Σωματεία. Η φτώχεια, ή δυστυχία, πού θέλουν νάνα-κουφίσουν, είναι πολύ μεγαλύτερη άπό τίς όλικές τους δυνάμεις. Τό καλοκαίρι έχουν ανάγκη άπό έξοχή είκοσιπέντε χιλιάδες παιδιά, και στέλνουν μόνο χί-λια. Τίς γιορτές, έχουν ανάγκη άπό ρούχα, άπό παπούτσια, άπό γλυκά, ά-πό παιχνίδια, — κι' αυτά, γιά τό παι-δί, δέν είναι πρώτη ανάγκη: —δέκα χι-λιάδες νά πούμε, και μόλις μοιράζουν σέ πεντακόσια. Δηλαδή τίποτα. «Στα-γών έν τω ύκεανω» πού λένε. Μόνο ή Πολιτεία, αν ήθελε, θά μπορούσε νά διορθώση τό κακό ριζικά. Νά περιορι-ση δηλαδή τή συσσώρευση του πλού-του, πού μένει νεκρός, άχρηστος, στα χέρια λίγων φιλάργων ένωστών, και νά κάμη τρόπο ώστε μ' αυτό τών πλού-το, πού θάταν ύπεραρκετός, ν' ανατρέ-φονται τά φτωχά παιδιά όπως σχεδόν και τά πλούσια: με τό θρεπτικό φαγη-τό τους, με τό ζεστό ρούχο τους, με τό σχολείο τους, με τήν έξοχή τους, με τό γλυκό τους, με τό παιχνίδι τους...

Έπειδή όμως αυτό δέν γίνεται, ούτε είν' εύκολο νά γίνη, δέν θά πη πώς πρέ-πει ν' άδιαφορούμε μείς οι ιδιώτες όλό-τελα, νά μήν κάνουμε φιλανθρωπικά σω-ματεία, νά μήν προσφέρουμε ό,τι μπο-ρούμε στους έράνους, νά μήν άνακουφι-ζουμε ένα μέρος τουλάχιστο τής παιδι-κής φτώχειας και δυστυχίας... Τό κά-τω-κάτω, ύπάρχει κι' άλλος τρόπος γιά νά λείψη άπό τόν κόσμο ή φτώχεια κι' ή ανισότητα. Σάς τόν είπα όταν σάς μι-λήσα γιά τόν Μπενάκη, τόν ύπερπλου-το αυτόν φιλόφρονο: "Αν όλοι οι πλού-στοι έκαναν ό,τι έκανε κι' εκείνος αν-όλοι έδιναν, γιά τό κοινό καλό, ένα με-γάλο μέρος τής περιουσίας τους... Άλ-λά καθένας μπορεί νά μιμηθή τόν Μπ-ενάκη. Δέν είναι ανάγκη νάχη τά εκα-τομμύριά του άρκεί νάχη τήν καρδιά του. Και σεις άκόμα, άπό τώρα, μπο-ρείτε νά στερήστε κάτι περιττό, ή κάτι πού δέν είναι τίς πρώτης ανάγκης, γιά νά βοηθήτε — παραδείγματος χάρη, — τήν Παιδική Έξοχή του Πατριωτικού Ίδρύματος. Γι' αυτό τό σκοπό κάνει έ-ρανο, διοργανώνει γιορτές, αγορές, πα-ραστάσεις κτλ. Νά τά όποστηρίζετε. Τίς πεντακόσιες δραχμές, πού χρειάζονται γιά νά κώνη τήν έξοχούλα του ένα φτω-χό παιδάκι, — χλωμό, άδύνατο, άσθενη-κό, πού μπορεί και νά πεθάνη, αν δέν πάη λίγο νά ζήση σ' άκρογιαλιά, στον καθαρό άέρα, —μπορούν νά τίς προσφέ-ρουν δέκα άλλα παιδιά πλούσια, εύπορα: δέν θά στερηθούν παρά πενήντα δραχ-μές άπό τά καλοκαιρινά τους έξοδα, πού με τά ταξίδια, τίς διασκεδάσεις, τά σπόρ, τά θεάτρα, τούς κινηματογράφους, άνε-βαίνουν σέ χιλιάδες...

Σας άσπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

ΠΥΡΟΛΑΤΡΗΣ

ΔΙΗΓΗΜΑ

«Ορκίσου!» και μ' έβαλαν και φί-λησα τούς σταυρωμένους δείχτες τών χεριών μου ή Μαρία, ή μεγάλη μου ά-δερφή και ή Μαίρη, ή ύπηρετριά μας.

Ήτανε βράδυ, ως όχτώ ή ύρα, πού γυρίζαμε άπ' τό Χαρακοπιό (*) στήν Κορώνη μ' ένα καλάχι σταφύλια, κι' άκόμα δέ βρισκόμαστε ούτε στα μισά του δρόμου. Τό σκοτάδι είχε πιά σκορ-πιστεί στον έρημικό δρόμο. Η άδερφή μου και ή ύπηρετριά μας είχαν άρχισει κιάλα νά φοβούνται. Έγώ δέν τίς κα-τάλαβα άμέσως. Βάδιζα άφηρημένος στον άμαξήτο δρόμο μαζί τους. Στήν όμίλια τους δέν πολυρόεχα. Κοίταξα τή θάλασσα, πού βρισκόταν ως έκατό μέτρα κάτω άπ' τό δρόμο. Μού φαινό-ταν παράξενη. Πρώτη φορά τήν έδλε-πα έτσι μαύρη άπ' τό πολύ σκοτάδι. Στήν άχτή, μιά φαρόδρακα με πυροφά-νια έπλεε άργά. Θαμπά ξεχώριζα τά κεφάλια τών βαρκάρηδων, γιαι μού τάκρυβε τό θάμπος τών φλογών του ρε-τοινού, πού ήταν αναμμένο στήν πλώ-ρη. Κοίταξα στο βάθος του πελάου. Τι-ποτα δέν ξεχώριζα. Μού φαινόταν πώς άκουμπούσε ή θάλασσα στον ουρανό. Και πιό πέρα τί είναι; συλλογίζόμουν. Τήν ήμέρα δέν θά είχα προσέξει ποτέ μου νά δω τί είναι: Θυμόμουν μονά-χα πώς έδλεπα τά καράβια νά μπαί-νουν άργά-άργά στο λιμάνι άπ' τό βά-θος του όρίζοντα. Τίποτ' άλλο. Κάποια φορά είχα δει κάτι φωτιές στο βάθος τής θάλασσας, μα σέ άλλο μέρος. Ρώ-τησα τί είναι και μού είπαν: ή Μάνη. Δέξη χωρίς έννοια καμιά. Τήν ανά-δεφα άθελά μου στο μυαλό μου... Μά-ταια προσπαθούσα νά θυμηθώ τί είναι τήν ήμέρα στο βάθος τής θάλασσας, πού τώρα δέν ήξερα. Δέν τό κατορθώ-να. Τέλος ρώτησα:

— Μαίρη, τί είναι κεί κάτω;

— Πού;

— Νά, εκεί... βαθιά... είπα δια-γράφοντας με τό χέρι μου μπροστά μου ένα τόξο.

— Τίποτα, μού είπε άπότομα.

Κι' έπειτα σά μόνη της:

— Κάτι θά είδε, φαίνεται... Τή λά-μια... μα ποιά νάταν άπ' τίς δυό;..

Στάθηκα, τήν κοίταξα παράξενα, ά-μίλητος. Στάθηκε κι' αυτή, κι' ή Μα-ρία. Σ' ένός λεπτού σιγή, άρχισα νά θυμώνω, γιά τό μυστηριώδες ύφος της. Τά κορίτσια κοιτάχτηκαν τότε. Κι' έ-πειτα, με μιά φωνή — ύποβλητική πολύ — μού φώναξαν:

— Ορκίσου!

Και μ' έβαλαν νά όρκιστώ. Πρώτη

(*) Σωριό του Νομού Μεσσηνίας, άπέχει μισή ύρα άπ' τήν Κορώνη.

φορά όρκιζόμουν, χωρίς νά ξέρω τί σημασία έχει τό φίλημα στο σταυρό τών δείχτων τών χεριών μου.

— Είναι δυό λάμια, μού είπε τότε ή Μαίρη, όνομάζοντάς τις με δυό παρά-ξενα όνόματα.

— Λάμιας! επανάλαβα μηχανικά.

— Λάμιας, ναι, ξαναείπαν ή Μαίρη και ή Μαρία μ' ένα γέλιο, πού μ' έκα-νε νά μήν προσέξω πιά τί μούλεγα. Μονάχα τούς είπα:

— Είναι άργά τώρα κι' άκόμα δέ φτάσαμε. Ο μπαμπάς θά γύρισε άπ' τό Άρτάκι (**) και θά μäs περιμένει...

Ένα κάρρο έρχότανε πίσω μäs μ' ένα αναμμένο φανάρι. Μäs έφτασε, κι' άρχισε νά τρέχη μπροστά μας. Άρχι-σαμε νά βαδίζουμε πιό γρήγορα πίσω του, σά νά τόχαμε οδηγό μας. Μιλού-σαμε γιά τό νά παπούλι πού ήταν άρρω-στος. Για τή γιαιά, πού φούρνιζε τά-πόγεμα. Μäs είχαν κάνει έντύπωση οι ήλιοι πού τάίξε ή μητέρα τής Μαί-ρης τίς κόττες της. Είχαν βιάσει τά χέ-ρια μäs άπ' αυτούς, γιαι ήταν λίγο δύσκολο νά μαδήσης τάφώματα κλωνιά.

Βρισκόμαστε πιά στα πρώτα σπί-τια τής Κορώνης. Η Μαίρη δέν φοβό-ταν τώρα. Κι' είχε ξεχάσει νά ξαναπά-ρει τό μυστηριώδες ύφος της, όταν μού ξανάρχισε γιά τίς λάμιας.

— Οι λάμιας είναι δυό γυναίκες, πού ζούν μεσ' στή θάλασσα. Είναι πολύ με-γάλες. Με τά χέρια τους μπορούν νάγ-γίζουν τά χαμηλότερα σύγνεφα. Στο δρόμο πού είμαστε μονάχοι μäs, αν ή-θελε ή μιά (και μού είπε ένα όνομα), μäs άρπαζε νά μäs φάει και τούς τρεις σά μύγες. Ούτε τό δοντάκι της θά γλύ-καινε...

— Όπως ο άράτης στα Μαύρα Σύ-γνεφα. (**)

— Ναι. Άκουσες, Μαρία, πού ή μιά λάμια φώναζε τής άλλης: «Φέρτε τά πανιά γιά νά σκεπάσουμε τή σταφίδα γιαι θά βρέξη»;

Η Μαίρη δέν πρόφτασε νά πη πε-ρισσότερα. Φτάσαμε στο σπίτι. Κείνο άπ' τό βράδυ κοιμήθηκα γρήγορα. Ίσως άπ' τό φόβο μου. Στο μυαλό μου, —δ-ταν έτραγουά στο τραπέζι: — άναδευότανε κάποια φωτεινή εικόνα, πού δέν τήν είχα δει ποτέ: Βρισκόμουν στο ψήλω-μα του δρόμου — δέν θυμόμμαι αν ήμου-να μόνη — τόλοφώτιστο — τάχα — άπ' τίς μακρινές ανταύγειες τής φωτιάς πού καυγότανε στο βάθος τής θάλασσας, εκεί άκριβώς πού τήν άγγίζει ο ουρανός. Μιά

(*) Άρτάκι, ή παράλια τής Κορώνης. (***) Μαύρα Σύγνεφα: Λαϊκό Παραμύθι. Κά-τι στοιχειά (στα Μαύρα Σύγνεφα) γύριζαν όλη τήν ήμέρα κι' έτραγαν ανθρώπους, και τή νύχτα κρεμόντανε στον ουρανό χορτασμένα, με φουσκωμένες τίς κοιλίες τους, γιά νά χω-νέφουν. Ήτανε τόσο μεγάλα και φοβερά στοι-χειά, πού ένας άνθρωπος δέν τούς έφτανε «νά γλυκάνουν ούτε τό ένα δοντάκι τους...»

γυναίκα θεόρατη άπλωνε τό χέρι της κάπου, δέ θυμόμμαι κατά πού, και μ' έκανε νά τρέμω σύγκορμα. Ήτανε ή λάμια πού τήν είχε δει στο δρόμο — ί-σως μπροστά της — άπ' τό φόβο της ή Μαίρη...

Κόντευε νά τελειώση ο Αυγούστος, όταν ξαναπήγαμε στο Χαρακοπιό.

Εμείς τά παιδιά τώρα, άλλοτε κοι-μώμαστε στο σπίτι τής σταφίδας μäs, τής Λαγκάδας, κι' άλλοτε στο σπίτι τής γιαιάς, στο χωριό.

Ένα βράδυ έστειλε ή γιαιά έμένα και τόν ξάδερφό μου τό Μήτσο, νά πάμε νά κοιμηθούμε στή Λαγκάδα, γιαι έ-κείνη θά πήγαινε στο άλλο χτήμα πρωτ-πρωτ

Χαρούμενοι κι' οι δυό — χωρίς νά ξέ-ρούμε γιαι — βγήκαμε τρέχοντας άπ' τό χωριό. Σέ λίγο βρισκόμαστε στα πρώτα χτήματα. Φτάσαμε στον Άγιο-Θανάση, τή μόνη έξοχική έκκλησούλα, πού συ-ναντούμε βγαίνοντας άπ' τό χωριό γιά τά χτήματα.

(Τό τέλος στο έρχόμενο)

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΙΣΚΗΡΑΣ

ΧΙΛΙΑ ΜΥΡΙΑ

ΚΟΥΔΟΥΝΙΑ ΚΑΙ ΤΕΝΕΚΕΛΕΣ

Ένας χωριάτης κουβαλήθηκε στο πταιματοδικείο, γιαι είχε δειρε κά-ποιο συχωριανό του. Ήταν ή πρώτη του φορά πού πήγαινε σέ δικαστήριο και δέν ήξερε τί του γινόταν.

Και πρώτα-πρώτα, ο άνθρωπος άπό-ρησε πολύ όταν άκούσε τό συνήγορο του μνητή του, — ένα δικηγόρο πού δέν τόν ήξερε καθόλου, — νά του κώνη τό-σες κατηγορίες.

— Γιατί με βρίζει έτσι αυτός; έλεγε στους διπλανούς του: τί του έκανα; πού με είδε; πού με ξέρε;...

Έπειτα, σά βγήκε ή άπόφαση πού τόν καταδίκαιζε σέ πρόστιμο 90 δραχ-μές, ρώτησε δείχνοντας τό δικηγόρο:

— Αιτός θά τίς πάρη;

— Όχι, του είπαν, τό δημόσιο.

Τότε, γυρίζοντας στο δικηγόρο, του λέει:

— Φώναξες έσύ, φώναξες, μα τώρα τί μπήκε στήν τσέπη σου; Τό κουβέρ-νο θά τά πάρη!

Και βιάζοντας με θυμό άπ' τό σελά-χι του ένα έκταστότρηκο, τό πέτα στα μούτρα του δικαστή και του λέει:

— Δόσε μου τά ρέστα!

Τό άκροατήριο είχε λιγωθεί στα γέ-λια. Ο δικαστής χτυπούσε όλόένα τό κουδούνι γιά νά γίνη ήσυχία. Κι' ο χω-ριάτης, πού πήρε τά κουδούνισματα γιά πρόγνα, φώναξε δυνατά:

— Άμ' τέτοιοι πούμαστε μείς, όχι κουδούνια, μα και τενεκέδες θά μäs χτυπήσουνε!

Ο ΑΝΑΝΙΑΣ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΠΑΝΘΕΙΑ (*)

Τὸν πέλο τῶν αἰῶνων ἀνασφύρα.
Πεντάμορφη βασίλισσα προβάλλει
ἀγνή και μ' ἀφοσίωση μεγάλη,
σκορπᾷ παντοῦ τῆς ἀρετῆς τὸ
μῦθο.

Στοῦ Ἀβραδάτη τὸ νεκρὸ τριγύρω
θρήνους ἀφίπει με σκυφτὸ κε-
φάλι.
Κι' ἐκεῖ σιμά, νὰ συγκολληθῶ ἀγάλη
κι' αὐτὸν ξανοίγω τὸν μεγάλο
Κῦρο...

Κι' ἐνῶ τὸ πικρὸ δάκρυ της ραν-
τίζει
τὸ λείψανο με τὸ κομμένο χέρι,
ποῦ ἦταν ζωὴ της, ἀξάρνα βυθίζει

στὰ στήθια της; ἡ Πάνθεια, μα-
χαίρει
Θαρρῶντας ἀνοφέλευτο τὸ κλάι-
μα,
πέθανε — νὰ ταφή μ' αὐτὸν ἀν-
τόμα!

Πάνθεια Ἀβραδάτου

(*) Συναρπάζοντας, περὶ Κόρου παιδείας
616, 5, § 114.

ΑΠΟΥΣΙΑ ΕΝΕΚΑ Η ΠΑΝΘΕΙΑ

Εἶχα κάνει ἕνα λεπτὸ στοῦ
*Υπνοῦ τὰ Παλάτια. Τί φρατὰ
πράγματα ποῦ βλέπει κανεὶς ἐ-
κεῖ μέσα! Ἐγὼ ἔβλεπα... ἄλλα
δὲν σὲν ενδιαφέρει τί ἔβλεπα...

Μέσα στὴν ὥρα λοιπὸν ποῦ
ἤμουνα στὶς δόξες μου, ξάφνου
ἀκούω κάτι παραξένους κρότους
κι' ἐξεπείμαι ἀπὸ τὸ κρεβάτι
μου τρομαγμένη.

Ἀνάβω γρήγορα τὸ κερί μου
καὶ τί νὰ δῶ! Κοινὰ στὸ κρεβάτι
μου μιά λήνη, καὶ ἀπὸ τὸ ταβάνι
κατὰρρακτικὸ ἀπὸ νερὸ ὄχι καὶ
πολὸ κροστᾶλλιο.

Φανάζω... ἄλλα ἡ σιωπὴ
ἔδωκε ἦταν ἡ ἀπάντησή τους.
Ἀπελευθερωμένη, θυμήθηκα ὅτι ἡ
οἰκογένειά μου ἦταν ἐπὶ χορὸ
καὶ θὰ γύριζαν ἴσως ἀπὸ τὰ
στρατὰ τρομοβρόντους χαθούνη,
καὶ οἱ πρώτες ἀχτίδες τοῦ ἡλίου
τοῦς θύμισον τὰ μαλακά τους
κρεβάτια.

Κάτω ἀπ' τὴν κρεβατοκάμαρά
μου, εἶναι ἡ τραπέζια. Κατα-
βαλὼν λοιπὸν πέντε-πέντε τὰ
σκαλιά κι' ἀρχίζω νὰ τραβῶ
τὸ ἐπιπλὸν. Ἀπ' τὴ βία μου δὲν
εἶχα περάσει οὔτε τὴ ρόμπα
μου. Ἐπειτα ἀνεβαίνω στὸ τρί-
τὸ πάτωμα, ἀπ' ὅπου εἶχε ἀρχί-
σει ἡ πλημμύρα. Βρίσκο ἡν
καρμωτέρα μέσα σὲ μιά θάλασα
σὰ, νὰ μαζεύω τὰ νερά. Ἀρ-
χισα νὰ τὴ βοηθῶ κι' ἐγὼ. Τὸ
νερὸ, ποῦ στὴν ἀρχὴ μοῦ πῆγα-
νε ὡς τὴ μέση, ἄρχισε σιγά-σιγά
νὰ κατεβαίνει. Κάθησα ἐστὶ μιά
ὥρα κρεῖλου καί, ὅταν ἐπαψε
πιά νὰ τρέχει τὸ νερὸ, πῆγα στὸ
κρεβάτι. Καὶ πάλι καζέιδεμα στοῦ
*Υπνοῦ τὰ βασίλεια. Μ' αὐτὴ τὴ
φορὰ δὲν ἔβλεπα τίποτα...

Ὅταν ξύπνησα, ἡ ὥρα ἦταν
κατὰ πέντε.

σχεδὸν ἕνια. *Ἡμουνα σ' ἐλευθί-
κάτασση. Τὸ κεφάλι μου βί-
ραιναι σὰ μολύβι καὶ κάθε μου
κίνηση, σ' ἔδωκε τὰ μέρη τοῦ σώμα-
τός μου, μοῦ προξενούσε δυνατὸ
πόνο. Δὲ μπορούσα νὰ πάω σχολε-
σιό. Κάθησα λοιπὸν ὡς τὸ με-
σημέρι στὸ κρεβάτι με φανέλλες
κι' ἐντριβές, καὶ ἔπειτα πῆγα
λίγο περὶπατο.

Τὸ πρόγεμα, μ' ἔδωκε τὸ δυνατὸ
πονοκέφαλο, πῆγα στὸ σχολε-
σιό. Γιά τιμωρία τῆς ἀπουσίας μου,
ἐνεκα ἡ πλημμύρα, ἀναγκάστη-
κα νὰ γράψω ἔκθεση τὸ πάθη-
μά μου! *Ἐ, μικρὴ τιμωρία...
Σκύρος

Η ΖΩΗ ΤΟΥ ΚΑΜΠΟΥ

Τράβηξα τὸ δρόμο μου ποῦ
χάνεται κέρα στὰ βουνά, ἀνάμε-
σα στὰ μονοπάτια, στὰ δάση καὶ
στὶς ἀνεξάντητες πεδιάδες...

Τράβηξα τὸ δρόμο, μακριὰ
στὴν ἐρημίαν, στὴν ἀγνή ἀγάλη
τῆς φύσης, μακριὰ ἀπὸ τὸ θύρ-
βο καὶ ἀπὸ τὴν τραγωδία τῆς
ἀνθρώπινης ζωῆς.

Τράβηξα! Καὶ κάπου στὴ
στράτα τῆς βουνοπλαγιάς σταμά-
τησα ἀποσταμένη ἀπ' τὸν μεγα-
λὸ δρόμο. Κάθησα πάνω σὲ μιά
πέτρα καὶ κοίταξα κάτω ἐλευ-
θερῶν, ἐκστατικῶν, καταγοητευμέ-
νῃ, κρὸς τὴν ἀπέραντη φύση
ποῦ ἀνοίγονταν μπροστὰ μου μὲς
στὶς ἀνεξάντητες ὁμορφίες της,

τὶς πρασιναμένες πεδιάδες, τοὺς
λόφους, τὰ ψηλά βουνά με τὰ
ρουακιά, ποῦ γυδίζαν ἀνάμεσα
στὶς ἀσημένιες κορδέλλες, στὶς τε-
λευταίες ἀνακαμπές τοῦ ἡλίου,
τὰ ναυοσημειωμένα θροῖσματα τῶν
φύλλων καὶ τὸ γλυκὺ ἀνάβρουσμα
τῶν νερῶν ἀπ' τὶς κροστᾶλλινες
βουνοῦλες.

Στοὺς πρόποδες τοῦ βουνου,
ἕνα μικρὸ κενρὸ κρυβόταν ἀνά-
μεσα στὰ πυκνὰ φυλλώματα τῶν
δέντρων, ποῦ ἦταν στολισμένα
μὲ κάτασπρα λουλουδιὰ σὰν νυ-
φιατικὲς φορεσιές. Ὁ βοσκὸς ἐ-
κουμπισμένος σ' ἕναν κορμὸ ἐ-
παίξε κάτω ἀπ' τὴ σκιά τῆ φλο-
γέρας του.

Σ' αὐτοὺς τοὺς κάμπους δὲν
ἀκούεται, παρὰ μόνον ἡ γλυ-
κεῖα ἀρμονικὴ φωνὴ τῶν κου-
λιῶν, οἱ ἦχοι τῶν κουδουνιῶν
ἀπὸ τὰ πρόβατα καὶ ἡ μελωδικὴ
φωνὴ τῆς φλογέρας.

Ὡ!... τί μαγευτικὸς, τί ἰδανι-
κὸς εἶναι ὁ στολισμὸς τῆς φύσης.
Ὁ ἥλιος σιγά-σιγά ἀποκαρβί-
ταν καὶ ἀποχαιρετοῦσε τὴν ἀγνή
καὶ χοροῦμένη ζωὴ τοῦ κάμπου.
Ἰδὲ

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

*Ἡ Μαρία στὸν ἀδελφὸ της:
— Ζέρεις, Πέτρο, πῶς κάνουν
τὰ κἀνόνια;
— Ἀπλοῦστατα, πέρνουν μιά
τρῶπα καὶ χύνουν ἀπῆξω μολύβι.
Καρδινάκ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΑΛΑΣΙΣ»

Ἀθήνα, 42 ὁδὸς Ἐυριπίδου
τὴν 16 Αυγούστου 1929

Σῆμαρ βάζω μισὴ μόνο Σελίδα
Συνεργασίας, γιὰ νὰ κόμω τόπο καὶ
νὰ μεταβῶ νὰπαντήσω σ' ὅσο τὸ δυ-
νατὸ περισσότερο ἀπὸ τὰναρθρήματα
γράμματια ποῦ ἔχω λάβω. Ἀλλὰ
εἶπαμε, αὐτὸ δὲν μπορεῖ νὰ ἐξα-
κολοθηθῆ. Σὲ λίγο θὰ κόμω τρέ-
πο ὥστε ἡ Σελὶς Συνεργασίας νὰ
εἶναι ἡ 9ῃ τοῦ φυλλαδίου, κι' ὄχι
ἡ 10ῃ ὅπως τῶρα κ' εἶσαι, ἀπὸ
τρεῖς, θάχω τεσσαρεσ εελίδες (9-12)
γιὰ Συνεργασία, Ἀλληλογραφία,
Ἀσκήσεις καὶ Ἀγγελίες.

Πραγματικῶς, **Μονοκόμ**, καθὼς
εἶδες στὸν παλιὸ μου τόμο, ἐκεῖνο
τὸν καιρὸ τὰ Διαπλασσοῦλα ἐκ-
μαν ἔβαν, γιὰ νὰ χαρίσουν στὸ
Στόλο ἕνα μικρὸ πλοῖο, ποῦ θὰ ὀ-
νομαζόταν «Ἑλληνόπαις». Ἀλλὰ
μ' ἔδωκε τὸν ἐνθουσιασμὸ, μαζὶ μὲ
μὴν μόνον λίγες χιλιάδες, ποῦ τὶς
δῶσαμε στὸ Ταμεῖο τοῦ Στόλου.
Ἐ, φυσικὰ, δὲν ἐπρόκειτο γιὰ προ-
τομῆ. Ἐνα πλοῖο, ὅσο μικρὸ κ' ἐν-
ἦταν, θὰ στοίχιζε ἑκατομμύρια.

Κι' ἡ **Πορφυρογέννητη** ἀνέθηκε
στὸν Παρνασσὸ, καὶ τῶρα μένει κει
πάνω, σ' ἕνα χωριὸ ποῦ λέγεται
Ἐπιτάλοφος ἢ Ἀγρόριανη. Τί ὄρατα
τοῦ μοῦ τὸ περιγράφει! Ἀλλὰ καὶ
γιὰ τὸν «Πιστωρικό» μιλεῖ μετὰ
ἐνθουσιασμῶ. Τὴ συγκνεῖ τὸσο αὐτὸ
τὸ ὄρατο μυθιστόρημα!

*Ἡσυχὴ κ' εὐχαριστημένη εἶναι
τῶρα ἡ **Ἐλιά**: Πῆρε τὸ ἐνδεικτι-
κὸ τῆς 9 ἀπὸ τὴν 7 τῆς τῆς
Γυμνασίου, στὴ Σχολὴ Μεγαρέως,
ἔδωσε κατόπι ἀνεστηράτους ἐξέτα-
σεις γιὰ νὰ καταταχθῆ στὴν Δ' τοῦ
δημοσίου, κι' ἐπῆλθε. Πῶς λοιπὸν
νὰ μὴν εἶναι ἥσυχὴ κ' εὐχαριστη-
μένη; Ἐκμετὸ τὸ χρέος τῆς μετὰ
τὸ παραπάνω καὶ τῶρα παρῶν ἕνα ὀ-
ρατο βιβλίον, λογοτεχνικὸ, ὄχι τοῦ
σχολεῖου, — κ' ἄρχισε μάλιστα νὰ
βρίσκει γόστου καὶ στὰ ποιήματα,
ποῦ ἄλλοτε δὲν τὰ πολυκατάλαβαι-
νε. Ὅσο γιὰ τὴ γλώσσα τοῦ Παπα-
διαμάντη ποῦ μοῦ γράφει, ἔχει δι-
κόν. Ὁ συγγραφεὺς αὐτός, ποῦ φά-
νηκε σὲ μιά μεταδατικὴ ἐποχῆ, με-
ταχειρίζεται μιά γλώσσα ἀνάμικτη,
ἀνώμαλη, πότε καταρραυόσασ, πότε
δημοτικὴ, ποῦ σῆμαρ βέβαια δὲν
μπορεῖ νὰ χρησιμεύσῃ γιὰ πρότυπο.
Ἦταν ὁμοῦς ἕνας μεγάλος διηγη-
ματογράφος καὶ τὰ διηγήματά του
θὰ διαβάζονταν πάντῃ σὰν ἠθο-
γραφεῖς, γεματὲς ποίηση καὶ χάρη.

Ναί, **Γεωργίε Χ. Γαρουφαλῆ**,
ἡ Ἀλληλογραφία εἶναι προνόμι-
οῦν σονδρομητῶν, καὶ μάλιστα ἐ-
κείνον ποῦ ἔχουν καὶ ψευδώνυμο.
Ἀλλὰ σ' αὐτὸ κἀνὼν κ' ἐξαίρεσεις.
Μπορῶ νὰ μὴν ἀπαντήσω σ' ἕνα ὀ-
ρατο κ' ἐνδεικτικῶν γράμμα ποῦ μοῦ
στέλνει ἕνας ἀγοραστὴς ἢ ἕνας συ-
νδρομητῆς ποῦ δὲν πῆρε ἀκόμα ψευ-
δώνυμο; Ὅπως δὲ ποτε, γιὰ νὰ μὴν
ἔχῃς ἐνδοιασμὸς, θὰ μποροῦσες,
νομίζω, νὰ γίνῃς συνδρομητῆς. Δέ-
χομαι, βλέπεις, καὶ τριμηνίους, ποῦ
εἶναι μεγάλῃ σκόλα στὴν πληρωμῇ.
Ὅλο τὸ καλοκαίρι, **Κόρη τοῦ**
Γιολοῦ, θὰ καθήσῃς στὸ Δουράκι,
στὸ ξενοδοχεῖο; Ἐ, μὰ βέβαια ποῦ

θὰ γνωρισθῆς ἐκεῖ μετὰ πολλὰς οἰκο-
γενεῖες καὶ θὰ σοῦ δοθοῦν πολλὰς
ἐνκαίριες γιὰ ξεπαθῶμα, ποῦ τόσο
τὸ ἐπιθυμῆς. Εἶπα στὸν κ. Εὐνο-
ποῦλο αὐτὸ ποῦ γράφεις γιὰ τὸ μυ-
θιστόρημά του καὶ χάρηκε πολὺ.

Βασίλειε Μανεδών, δὲν σοῦ ἐ-
στειλα «Κακὸ Ἀρόμο» γιὰ τὸ βί-
βλια αὐτὸ, ἀν καὶ τρίτῃ ἐκδοσῇ, ἐ-
ξενιχθῆκε. Ἐστὶ ἔχουν ἐξαντληθῆ
πρὸ πολλοῦ κ' ὁ «Πόλεμος», κ' ἡ
«Ἀφροδίτη», καὶ ὁ Ἀ' Τόμος τοῦ
«Θεάτρου» («Φωτεινὴ Σάντρα» κλπ.)
κ' οἱ τρεῖς Σειρῆς «Διηγήματα»
κ' ἄλλα ἀκόμη ἀπὸ τὰ «Ἀπαντα»
κ' Ἐνοποῦλου. Ἀλλὰ σιγά-σιγά
θὰναυπωθῶν κ' αὐτὰ, μαζὶ μετὰ
νὰν ποῦ ὁλοένα ἐκδίδονται. Σὲ λί-
γες μέρες π. χ. θὰ βρῶν οἱ «Μυ-
στικοὶ Ἀρραβῶνες», ἐν' ἀπὸ τὰ κα-
λύτερα μυθιστορήματα τοῦ συγγρα-
φέα, ποῦ τὸ συσταίνω στὰ μεγαλύ-
τερα Διαπλασσοῦλα.

Ὁ **Πατριάρχης**, — ποῦ τοῦ ἐ-
στειλα καὶ λυσιόχαρτο, — ἀπιστοῦθη-
κε ἔναν καθήγητῆ του καὶ τὸ εἶ-
πε «πόσα καλὰ μπορεῖ ἕνας μαθη-
τὴν νὰντλήσῃ ἀπὸ τὶς εελίδες μου».
Ὁ καθήγητῆς τὸ παραδέχθηκε καὶ
τοῦ εἶπε ὅτι πρέπει νὰ με συστήσῃ
στὰ παιδιὰ τῆς τάξης του. Αὐτὸ
λοιπὸν θὰ κάνει ὁ **Πατριάρχης**
ὅταν θὰ πᾶν πάλι στὸ σχολεῖο, κ'
ἐλπίζω, μετὰ τὴ βοήθεια τοῦ καθήγη-
τῆ του, ποῦ βέβαια θὰ πᾶ κ' αὐτός τὸ
λόγο του, νὰ καταφέρῃ ἕνα ξεστο-
θωμ... παραμύθιο!

Ὅσο προχρῆσῇ ὁ «Πιστωρικός»,
τόσο περισσότερο ἀρέσει τοῦ φίλου
μας **Πιστωρικού**, — φυσικὰ! — καὶ
τόσο περισσότερο τοῦ θυμίζει τὸν ἀ-
ξέχαστό ἐκείνον «Τζάκ». Μοῦ γρά-
φει ἐπίσης ὅτι δὲν τὸν ἀνέφερα στὸν
Διαγωνισμὸν Τυπογραφικῶν Λαθῶν,
ἐνῶ εἶχε σταλεῖ ἀπάντησῃ μαζὶ μετὰ
τὸν ἀδελφὸ του ποῦ τὸν ἀναφέρω.

Ἐπερὶ κ' ἐγὼ; Φαίνεται ὅτι δὲν
πρόδεξα ὅτι ἡ ἀπάντησῃ, ἀν ἦταν
μιά, εἶχε δύο υπογραφές: «Η, ἀν
ἦταν δύο ἀπαντήσεις, ἡ υπογραφή
θὰ ποῦ φάνηκε ἡ ἴδια. Γι' αὐτὸ
πρέπει νὰ υπογράφετε καθαρὰ, ἀλό-
γραφα, καὶ τὸ ψευδώνυμό σας νὰ τὸ
γράφετε μετὰ κόκκινο μολύβι.

Δὲν εἶναι πάντα ἀντιγραφή, **Ἀ-**
στραμύβροστο. Αὐτὰ τὸνῆδονται,
τὰ παιδικὰ Πνεύματα, τὰ ἀνημέδη
ἀντήματα κλπ. κωλοφοροῦν. Ἀ-
κόμης κἀποιοὺς κανένα, νομίζω, πὸς
εἶναι ἀδημοσίευτο, τὸ γράφει καὶ
μοῦ τὸ στέλνει. Εἶδα καὶ τὸν κατὸ-
λόγο ἐκείνον ποῦ σοῦ καθυσταροῦν
Μικρὰ Μιστικὰ ἢ κάρτες, καὶ λυ-
πήθηκα πολὺ. Τὰ Διαπλασσοῦλα ἐ-
πρεπε νὰ εἶναι ποῦ τοῦλάχιστῃς ἀν-
ταλλαγῆς τους. Δὲν εἶναι καθόλου
σωστὸ αὐτὸ ποῦ κάνουν μερικὰ, ἐ-
στὼ, κ' ἀπὸ ἀμέλεια...

Μυριέλλα, σοῦ εὐχομαι καλὴ ἐ-
πιτυχία στὶς εἰσαγωγικὲς σου γιὰ τὸ
Πανεπιστήμιον. Μὰ βέβαια, ἀπὸ
θακολουθήσης Νομικῆ, πρέπει νὰ
μαθήσῃ καὶ Λατινικῆ, ὅσο κ' ἀν δὲν
τὰ χωνεύεις. Σὰν τὸ Παιδικὸ Πνεύ-
μα ποῦ μοῦ στέλνεις, ὑπάρχει ἕνα
καλὸ, πολὺ τελευταῖο: «Ὁ ἀφι-
ρημένος καθήγητῆς ρωτᾷ: «Πόσοι
ἦσαν οἱ τέσσαρες Ἐθαγγελιστᾶι;
— Τρεῖς!» ἀπαντᾷ ἡ ἐπίσης ἀφι-
ρημένος μαθητῆς. «— Ὅρατα!» λέει
ὁ καθήγητῆς. «Πῶς μου τῶρα τὰ
ὀνόματά τους». Κι' ὁ μαθητῆς ἀ-

παντᾷ: — Ματθαῖος καὶ Ἰωάννης!»
Ποῦ μοῦ ἔρρεσε τὸ ποιητικὸτατο
γράμμα σου, **Πετροχελιδόνα**. Ναί,
βλέπω τῶρα κ' ἐγὼ πὸς ἄρχισες
νὰ ἐδιδουλόνη τις στροφές τοῦ
τραγουδιοῦ, ποῦ ἔκρινες ἀπὸ μι-
κρὸς στὸ χωριὸ σου. Κι' ὁλοένα
βέβαια θὰ τις ἐδιδουλόνη περισσό-
τερο ὡς ποῦ, νὰ τὸ πῆξ δίακρο-
τὸ τραγοῦδι καὶ σὺ. Καίρω ποῦ ἀγά-
πησες τὸ περιοδικὸ μου καὶ ποῦ ἀπο-
χτῶ ἐστὶ ἕνα τόσο καλὸ φίλο. Τὰ
κομμάτια σου θὰ τὰ διαβάσω μετὰ
σῆρα τους. Ποῖα θέματα πρέπει νὰ
προτιμᾶς γιὰ τὴ Σελίδα, θὰ τὸ μά-
θῃς μονάχος σου, προσέχοντας τὸ
εἶδος τῶν κομματιῶν ποῦ δημο-
σιάζω.

Μαγικὴ Νυκτιά, γράφε μου τῶ-
ρα ποῦ πέρασε «ὁ κυρετὸς τῶν ἐ-
ξοστέσων». Σὲ συγχαίρω ποῦ πῆ-
ρες τὸν πρώτο βαθμὸ στὴν τάξῃ
σου καὶ τὸν δεύτερο σ' ὅλο τὸ Γυ-
μνάσιον. Εἶδα ὅμως μετὰ χαρὰ ὅτι
καὶ τὸν πρώτο Διαπλασσοῦλο τὸν
πῆρε: ὁ φίλος μας **Ἀνακρέων**.
Ὅσο γιὰ τὸ ξεπαθῶμα, δὲν σημά-
τις βέβαια ποῦ οἱ προσπαθειές σου
ὡς τῶρα ἀπέτυχαν; φτάνει ποῦ δὲν
ἀπελπισθῆκες καὶ τις ἐξακολουθεῖς.
Γαλιανὴ Νεράϊδα καὶ Νεράϊδα
τῆς Σκοτεινῆς, ποῦ μοῦ ἔρρεσε
τὸ γράμμα σας. Ἐ, βέβαια ποῦ αὐ-
τὰ τὰ χρόνια δὲν θὰ χαθοῦν ποτὲ
«στονῆκεανὸ τῆς λημονιῆς». Εἶναι
τὰ ὀραϊότερα ἔχρονια τῶν ἀνθρώ-
πων καὶ πάντα τὰ θυμάτια κανέναν
καὶ σὲ πὸς βολιὰ γρᾶσται. Ὅσο γιὰ
τὰ σκοτεινὰ σημεῖα τοῦ «Χρυσοκάρ-
ραου», θὰ εἶδατε, ἀν παρακολου-
θῆτε τὴν ἀλληλογραφία μου, πόσο
πῆθανες ἐξηγήσεις. ἔδωκαν μερικὰ
Διαπλασσοῦλα.

Ἐμαθα, **Ἐλιάννα**, πὸς τελειώ-
σες τὸ Παρθενωγιό μετὰ μεγα-
λύτερο ἔρριστα. Σὲ συγχαίρω κ'
εὐχομαι τὴν ἴδια ἐπιτυχία στὶς εἰ-
σαγωγικὲς γιὰ τὴν Δ' Γυμνασίον.
Φυσικὰ, δὲν θὰ περάσῃς τόσο ξε-
κοφραστο καλοκαίρι ἀπὸ ἔχῃς νὰ
προμηνασθῆς σὲ τόσα δύσκολα μα-
θήματα ἄλλα μιά φορὰ θὰ γίνῃ κ'
αὐτὸ...

Ὁ «Σαντεκλαίρ», **Κυρὰ-Φροσύ-
νη**, εἶναι δίακρο ἔρριστα τοῦ Ρα-
στῶν. Αὐτὸ ποῦ διδάσκει στὴ «φι-
λολογία», ἦταν ἀπόσπασμα. Ναί,
θὰ συστήσω τοῦ κ. Τέλλου Ἄγρα
νὰ ὀες μεταφράσῃ μερικὰ τοῦ με-
γάλου αὐτοῦ ποιητῆ. Ὅσο γιὰ τὸν
«Αἴμα» τοῦ Βενῆ, θὰ μποροῦσες,
νομίζω, νὰ τὸν μεταφράσῃς μετὰ προ-
σοχῇ στὸ πῆξ καὶ μὲ τὸν
στελιγῆς γιὰ τὴ Σελίδα. Ἡ γελιο-
γραφικὴ ὀραρ φαίνεται καλὴ ἄλλὰ
ἐπρεπε νὰ ποῦ στείλιγῃ τὸ ἴδιο τὸ
πρωτότυπο, γιὰ τὴ ἀντιγραφή δὲν
εἶναι τόσο ζωηρῆ.

Λοῦλα Μανιτζάρη, ποῦ μοῦ ἐ-
χρησίστες ἡ ἀπόφασῃ σου νὰ λά-
θῃς μέρος στὴν κίνησῃ. Ἀλλὰ
πρῶτα-πρῶτα ἐπρεπε νὰ μοῦ στεί-
λῃς νὰ σοῦ ἐγκρίνω ψευδώνυμο.
Γιὰτ' εἶναι ἀπαράτητο, τοῦλάχισ-
το γιὰ τὴ Σελίδα Συνεργασίας.
Κρατῶ λοιπὸν τὸ διηγημὰ σου καὶ
περμάνω: ὅθὸ τὸ συμπεριλάβω στὰ
ὑπὸ κρίσιν μόνο ἄμα θάχῃς ἐγκε-
κρίμενο ψευδώνυμο.

Καὶ τὰ δικὰ σου κομμάτια, **Κο-
νὰ Γεροθανάση**, δὲν μπορῶ νὰ
τὰ λάβω ὑπ' ὄψη, γιὰτ' εἶναι ἔχῃς
ψευδώνυμο. Ὅθὸ μοῦ στείλιγῃς πρῶτα
10 δραχμῆς νὰ σοῦ ἐγκρίνω ὀποιο
θέλις (κ' ἑλληνικὸ πάντα, μετὰ
γαλλικὰ στοιχεῖα δὲν ἐπιτρέπεται).
Τὰ τετράδια τῶν Μ. Μιστικῶν κα-
στῆζον μὲ δραχμῆ. Ἀγόρασε ἕνα νὰ
ἰσῆς τὶ εἶναι. Ναί, οἱ δεχόμενοι
ἀλληλογραφία «μετὰ δὲ τὰ Διαπλα-
σσοῦλα» ἐνοσούν κ' ἐκείνα ποῦ
δὲν ἔχουν ψευδώνυμο.

Ἐχῃς δικόν, **Ἀνδρόμαχε Κρής**,
ἀρῆσα πολὺ νὰ ἐκτελέσω ἐκείνη
τὴν παραγγεῖλια σου, γιὰτ' οἱ γράμ-
μα σου εἶχε παραπέσει. Γι' αὐτὸ καὶ
δὲν σοῦ ἀπάντησα. Σοῦ ἔστειλα τὰ
φυλλαδία ποῦ ζήτησες. Ὅσο γιὰ
τὴν ἀπορία ποῦ σοῦ ἀφῆκε κείνο τὸ
μυθιστόρημα, δὲν μπορῶ νὰ σοῦ τὴν
ἐξηγήσω ἐδῶ, γιὰτ' αὐτὰ εἶναι ζη-
τήματα ποῦ ἐφεύγουν τὴν ἀντιλή-
ψη τῶν παιδιῶν. Ἄφῃσε, μεγαλύ-
οντας, θὰ καταλάβῃς μόνος σου
τὴν ἴδεα τοῦ συγγραφέα.
Γι' αὐτὸ τὸ ξεπαθῶμα, **Ἀστρα-
σπύρονα**, σ' εὐχαριστῶ ιδιαίτερω-
ς κ' ὁ κ. Εὐνοποῦλος, ἀπὸ ὅτι καμῆς
ἐάντι ἄλλου ὀρου γιὰ τὴν ἰορτῆ
του». Ἐπείρ σ' ὀρες, — αὐτὸ εἶν' ἀ-
σχετο καὶ δὲν μεῖωναι τὴν ἀξία τοῦ
ὀρου σου, — ὅτι οἱ Γρηγόρια γιορ-
τάζον μόνον στὶς 25 Ἰανουαρίου,
ποῦ εἶναι Γρηγόριον τοῦ Θεολόγου,
ἐνὸς τῶν Τριῶν Ἰερραρχῶν.
Καὶ σένα, **Βίωμαρ**, γιὰ τὸ ξε-
σπᾶθῶμα σ' εὐχαριστῶ πολὺ. Ἀλλὰ
γιὰτ' ἔλες ὅτι δὲν μπορεῖς νὰ
λάβῃς μέρος στὸς Διαγωνισμοὺς;
Μῆπως εἰς κῆος προκήρῃσῃ δὲν δη-
μοσιεύονται ὀλοι οἱ ὀροι τῆς συμ-
μετοχῆς; — ὀλλοι, — Βραδεία, Ἐθ-
σῆς δὲν ἔχετε παρὰ νὰ στείλιε
τὴν ἀπάντησῃ σας.
Σταρατῶ ὄς ἐδῶ ὁ διαβῆσμος
χῆρος τελειώσε.

ὄπως μοῦ περάσει ἡ ὄρα» Μὰ γιὰτ'
αὐτὴ ἡ ἐπιτήδευσῃ; — «Τὸ κατὸρ-
θωμα τοῦ μικροῦ Τοτοῦ» τοῦ Ἀ-
στέρος τῆς Ἀνδρού. Ὅθὸ ἦταν κ'
αὐτὸ ἕνα καλὸ διηγηματικὸ, ἀν δὲν
ἦταν γραμμένο στὴν ἴδια σχολα-
στικῇ γλώσσα. — Τὰ ἴδια ἔχω νὰ
πᾶ καὶ γιὰ τὴν «Ἀνθισμένη ἄμυ-
δαλιά» τοῦ **Σιφομάχου**. — Τὰ
θεῖα πάθη» τοῦ **Βασίλειος τοῦ Ἀ-**
δου. Κι' αὐτὸ πολὺ κοινὸ καὶ δὲν ἔχει
πιά τὴν ἐπιτακτικότητα ἐκείνη, ποῦ
θὰ τὸ ἔκανε δημοσιεύσιμο. — «Μιά
μαγικὴ νοκτιά» τῆς **Μαγαζιάνης**
Ἄρας. Κοινὸτατο καὶ χωρὶς ἐνδια-
φέρο» ἐν τούτοις ἡ ἴδεα εἶναι κα-
λὴ καὶ ἀξίως καλύτερῃ ἐκτέλεση. —
«Φάντασμα» τοῦ **Μικροῦ Καλλιτέ-
χῃ**. Καλὴ ἡ περιγραφή, ἀλλὰ τὸ
θέμα εἶναι κοινὸ καὶ χωρὶς κανένα
ἀνδιαφέρο. Ἰσῆρα δὲν φαίνεται καὶ
πολὸ φυσικὸ. — «Ὁ καλὸς πέλᾶτης»
τοῦ **Γεωργίου Ἀβέρωφ**. Παιρῆνω-
στο ἀνάσῃτο, δημοσιεύσιμὸν χίλιες
φορές. — «Ἀνοίχῃ» τῆς **Βίλλυ Φίτες**
Κοινὰ καὶ στερεότυ

τουλάχιστο σένα, πατέρα εὐτυχῆ κι' ἐνέγραφα τὸ ἀγοράκι σου μὲ τὰ παιδικὰ μου. . .) **Χιῶτών** (ναί, θυμῆμαι καὶ χαίρω τὸν ἀδελφόν σου, ποὺ εἶχε ἄλλοτε αὐτὸ τὸ ψευδώνυμο· τώρα τὸ παίρνεις εὐρ' τί καλὰ! σ' εὐχαριστῶ πολὺ ποὺ πάντα παρακινεῖς τοὺς φίλους σου νὰ γίνονται συνδρομηταί, καὶ πάντα μὲ ἐπιτοχία.) **Φλόρη** **Οὐράνη** (σὲ παρακαλῶ νὰ εὐχαριστήσης τὸ Σὺλλογὸν σας «Βασιλεῖον τῆς Κυζίκου» γιὰ τὸ ἔσπαθίμου στὴν ἐρώτησή σου ναί!) **Πηνελόπειαν** τῆς **Σοκολάτας** (ἔχω μπροστά μου τὰ ὠραία γράμματά σου, ποὺ κι' ἐγὼ δὲν ξέρω πῶς ἔμειναν ὡς τώρα χωρὶς ἀπάντησιν· εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλὰ λόγια· τί; θᾶξέξ, λές, νὰ μοὺ δώσουν τὸ βραβεῖο Νομπέλ; ὦ, ἄς μὴν πηγαίνουμε τόσο ψηλά! ἄς μὸδδιναν τὸ Μετάλλιο τῆς Ἀκαδημίας γιὰ τὰ πενήντα χρόνια μου, καὶ θάβουν πολὺ εὐχαριστήμενη· ἀλλὰ οὐτε αὐτὸ, βλέπετε, δὲν συλλογισθῆκαν δι' Ἀκαδημαϊκοῦμας!) **Φιλοπετρόδο**ν (σ' εὐχαριστῶ γιὰ ὅλα· μόνο σὲ παρακαλῶ νὰ μοὺ γράψης ἀπλοῦστερα· «ἢ χαρὰ ὄφ' ἣς καταλήφθην» κ.τ.λ. δὲν εἶναι γλῶσσα ποὺ ταιριάζει σ' ἓνα παιδί ὅταν μιλά στὴ μητέρα του· δὲν βλέπετε πόσο ἄπλᾶ σὰς μιλά ἐγὼ; μὴ νομίσης πῶς δὲν ξέρω κι' ἐγὼ ἀρχαῖα ἑλληνικά· τὸ κῶνον ὄμως γιὰ νὰ μ' ἐνοήστε καὶ νὰ μ' αἰσθάνοσθε καλύτερα.) **Ἀργιοτρανταφυλλῶν** (γιὰ τὸ ἔσπαθίμου εὐχαριστῶ πολὺ· θὰ εἶδες τί γίνεται μὲ τὰ ἔθνημα ὅπῃ τ' Ἀποτελέσματα ποὺ δημοσιεύθησαν σὲ προηγούμενο φύλλο· αὐτὰ τὰ 10 ποὺ πῆρες, μαζὶ μὲ ὅσα θὰ πάρῃς ὡς τὸ τέλος αὐτοῦ τοῦ χρόνου, θὰ τὰ σημειώσης, σὲ ἓνα χαρτί, ὅπως θὰ σὰς πῶ ἐγκαίρως, καὶ θὰ μοὺ τὰ στείλῃς, γιὰ νὰ λάβῃς μέρος στὸ Διαγωνισμὸ τῶν Ἑθνημῶν τοῦ 1929.) **Μῦρον** τῆς **Ἀνδρῶν** (σοὺ ἔστειλα τὸ «Μυστικὸ τῆς Κοντέσσης Βαλέραντας»· ἔλαθε τὴν ἀπάντησίν σου· χαίρω ποὺ σοὺ ἀρέσουν τόσο καὶ τὰ δύο νέα μου μυθιστορήματα.) **Ἀσπρην** **Ἠπάλαιριν** (ἔστειλα· σὲ συγχαίρω γιὰ τὸ θ' ναί, νὰ μοὺ γράψῃς τώρα ποὺ ἔχεις διακοπές.) **Δυσόχαρτο** (σ' εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὸ μικρὸ φίλο ποὺ μοὺ σφύτησες στὴν Ἄγγλια· γράψε του ὅτι θὰ εὐχαριστηθῶ νὰ μοὺ γράψῃ κάποτε κι' ὁ ἴδιος, κι' ἄς μὴν ἔβρει ἀκόμα καλὰ ἑλληνικά.) **Σεπτέρι** τῆς **Ἡπειροῦ** (ἀκόμη θὰ ἴδῃς τὴν προκήρυξιν τοῦ σχετικοῦ Διαγωνισμοῦ.) **Τρικυκλιῶν** (ἔστειλα·) **Ἀποβροχάρη** (ὁ κ. Βαϊνόγλου μοὺ εἶπε ἴσα-ἴσα ὅτι μοὺ γράφει τώρα ἓνα διήγημα· τελευταία δημοσίευσες στὴ «Νέα Βοτῖα» ἐν' ἀριστοτέργημα, ἢ μεγάλη στιγμή·) τὰποτελέσματα τοῦ πεντάθλου δὲν θάρῃσουν.) **Φιλόσοφην** (θὰ τὰ διαβάσω καὶ θὰ σοὺ πῶ.) **Ἀφελή** **Κυπριοπούλαν**, **Γιάννην** **Λαδώνην** κτλ. κτλ.

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν 12 Αβγούστου, σὲ ἐρχόμενο.

Προμηθεύθητε
ΤΟΜΟΥΣ «ΔΙΑΠΑΡΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ»
 γιὰ νὰ περάσετε
ΕΥΧΑΡΙΣΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ
οἱ συνδρομηταί μου, διὰ τὴν ἀπάντησίν μου, διὰ τὴν ἀνανέωσίν μου, χωρὶς νὰ μὲ υποβάλλουν εἰς τὸν κόπον καὶ τὸ ἔξοδον νὰ τὸ ὑπενθυμίζω σὲν καθένα ἰδιαιτέρως. Ἡ ἐργασίαν ἀνανέωσιν τῆς συνδρομῆς εἶναι τὸ πρῶτιστον χρέος τοῦ καλοῦ συνδρομητοῦ.

Η ΔΙΑΠΑΡΑΣΙΣ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ
 ΕΥΝΕΚΕΙΑ τοῦ 24ου Διαγωνισμοῦ. Τοῦ φυλλοδίου τούτου αἱ λύσεις εἶναι δεκταὶ μέχρι τῆς 24 Ὀκτωβρίου.

560. Δεξιόγραφος
 Ἐνός θεός, βασιλεῖο
 Μεγάλο τῆς Ἀσίας
 Καὶ γρόμια τελεῖο,
 Μᾶς κάνουν—τί ἀπρόοπτο!
 Τῆς κλασσικῆς Γαλλίας
 Μεγάλο τραγικό.

Νέμεσις

561. Στοιχειόγραφος
 Πῆρες στὴ Θεσσαλία
 Μία πόλη μ' εὐκολία . . .
 Μ' ἄν τὴν ἀποκεφάλισες
 Γὰ γούστο, τί σημαίνει;
 Ὅλα κερῆ στὸ πείσιμα σου
 Αὐτὴ καὶ πόλι μένει!

Γιάννης Λαδώνης

562. Μεταγραμματισμός
 Θέλεις τόλην, ἀνδρεία νάχη;
 Βάλτ' του Χι ἀντὶ τοῦ Θῆ,
 Κι' ἀπὸ τὸ σχολεῖο στὴ μάχη
 Θά τὸν δῆς νὰ πεταχθῆ.

Μηδ. Ἀκαδημία Ρολοῦ

563. Ἀναγραμματισμός
 Ἑλληνικὸ εἶμα πέλαγος·
 Τὸ Ὑψίλον κάνεις Ἡτα
 Καὶ μ' ἀναγραμματίζεις,
 Κ' ἓνα βιβλίον ποὺ γράφονται
 Τὰ ὄνόματά μας, λυτά,
 Ἀμέσως ἐσφυλλίζεις.

Κυκλαρία

564. Τέλινα
 Καθένας, εἰς τὸ μέσον, ἀρχαῖα ἐροφή,
 δεξιά κατοικιδίων ζῶων καὶ ἀριστέρᾳ νῆσος τοῦ Αἰγαίου.
 Ὅριζοντίας ἄλλη γῆσος.
 Μοιραῖο Ἀκρογιάλι

565. Κρυπτογραφικὸν

12345678	= Θεός.
212523	= Ἀδιάφορον ποῖος.
358678	= Κληρονομία.
437	= Ἐπίσημα τόπου.
578	= Γενάκης.
6451828	= Βραδυνόν.
728	= Ἐξ οὗ πᾶν ζῶν.
874	= Πατομάκης.

Κακίνης Διάβολος

566. Φωνηεντόλιπον καὶ Ἐλλιποσύμφωνον ἐκ Διπλῆς Ἀκροστιχίδος.
 Τὰ μὲν ἀρχικὰ τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν φωνηεντόλιπον γνομικῶν τοῦ τύπου: * * * * *

σύμφωνον τοῦ αὐτοῦ τύπου, τῶν ὁποίων ζητεῖται ἡ ἀνάγνωσις:

1, Πόλις τῆς Πελοποννήσου 2, Σημεῖον τοῦ ὀρθίουτος 3, Ἐθῶδες φυτόν τοῦ βουνοῦ 4, Κριτὴς τῶν Ἑβραίων, ἥσως 5, Μούσα 6, Ἄγιος, προστατῆς τῶν θαλασσιῶν.

Μικρὸς Καλλιτέχνης
567. Μεσοστιχίς
 Τὰ μωσαῖα τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων, αἱ ὁποῖαι ἔχουν ἀπὸ πέντε στοιχεῖα, ἀποτελοῦν γυναικὰ τῆς Γραφῆς:

1, Πόλις τῆς Θεσσαλίας 2, Ἀρχαία θρησκεία βασιλοῦσα 3, Εἶδος ποιήματος, ὕμνος 4, Μούσα.

Μικροῦλα Τραλαῖα
568. Μικτὸν
 πνευ - ἦμα - μτρον - ὦω
 Ἀφροδίτη Καρίκη

569. Γέφυρος
 Ἄσσε! Νόμος
 ὦ! χού +
 Ταρῶν

Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς
570. Anagramme
 Sans doute, mon cher lecteur,
 Vous connaissez cet auteur
 Par ses contes, ses poesies,
 Ses histoires, ses tragedies...
 Mais si ses huit lettres, vous
 Une pale couleur vous presentent
 [μελέζ
 [εζ.
 Ἐλευθέριος Ρουσσάκης

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκησ. τοῦ φυλ. 23

346. Καστοριά (κάστωρ, λα.)—
 347. Μακαρόν (μά, κά, ῥῶ, νή).
 348. Ἡφαίστος-Φαιστός.—349. Οἶνος-οἶκος.—350.

561. ΚΥΝΑΙΓΕΙΑ
 ΛΑΛΥΡΙΑ ΡΩΕ (ῥαῖνα, Νί-
 ΛΑΒΗΛΙΑ στρος, Αἰετίας, Ἰ-
 ΥΩΤΙΚ ΣΑΣ, γαρίς, Εἰρα,
 ΡΑΝΤΙΖΩ ρίγος, ὄνειρον, Σκί-
 ΓΙΖΧ ἰ-ΖΧ ρίγος, ὄνειρον, Σκί-
 ΑΝΑΚΩΧΗ ρος).—352. Ὁ μη-
 χανόδηγός.—353. ΗΒ-ΑΑ= Μη-
 δὲν ἄγαν, ΕΠΟΣ (Ἡεῖται, Ἐ-
 Πιμενίδης, ἈΟρατος, ἈΣωτος).
 —354. Το ἄδιον οἶκ εὐλογοῖται.

ΤΟΜΟΙ
ΤΗΣ ΔΙΑΠΑΡΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς **Α' Περιόδου** (1879—1893)
 ἀπὸ τοὺς ἐκδοθέντας 24 τόμους
 ὑπάρχουν ἀκόμη μόνον οἱ ἑξῆς
 τέσσαρες: 7ος, 12ος, 14ος, καὶ
 18ος. Ἐκαστὸς τόμος δρχ. 26,
 ταχυδρομικῶς δὲ ἀποστελλόμενος
 δρχ. 28,50 διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν
 καὶ δρχ. 35 διὰ τὸ Ἐξωτερικόν.

Τῆς **Β' Περιόδου** (1894—1928)
 ἐκδοθέντες οἱ ἐκδοθέντες τό-
 μοι, 35 ἐν ὄλῳ. Ἐκαστὸς τόμος
 ἀρραφός δρχ. 80 καὶ ραμμένος
 δρχ. 85. Ταχυδρομικὰ τέλη ἐκ-
 στρου τόμου προστεθεῖα εἰς τὰς
 ἄνω τιμὰς: διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν
 δρχ. 5 ὁ ἀρραφός καὶ δρχ. 15
 ὁ ραμμένος, διὰ δὲ τὸ Ἐξωτε-
 ρικὸν δρχ. 23 εἴτε ἀρραφός εἴ-
 τε ραμμένος.

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 εἰς 10 τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἀπλὰ
 στοιχεῖα δρχ. 6 τὸ ἐλάχιστον τίμημα.
 Πέραν τῶν 10 λέξεων 80 λεπτὰ ἢ λέ-
 ξις, μὲ πλεονεξία στοιχεῖα λεπτὰ 70 καὶ
 μὲ κεφαλαία δρχ. 1.
 Ὁ χωριστὸς τίχος δρχ. 3.
 Ἡ ἀπαλήθρευσις εἶναι ἀπαραίτητη.

ΚΕ' — 754
 Ἀνταλλάσσομ κάρτες, τετραδίακι μὲ
 ἄλλοις ἀγέαις: Κωνσταντῖνον Δημά-
 δην (διὰ Φ. Ο.) Πάστ-Ρεσάντ, Θεσσαλο-
 νίκην. **Φλόρη Οὐράνης**
ΚΕ' — 755
 Διαγωνισμὸς ἀνηθήματος τοῦ ἈΒασί-
 λείου τῆς Κυζίκου· λήγει τὴν 1ην
 Ὀκτωβρίου. Ὅλα τὰ φιληθῶσκα παιδιὰ
 τῶν ἑσωτερικῶν, Συνεργετῶν τῆς Σκί-
 λος, ἀπὸ ὅσας περιμένουμε μεγάλη ἐπα-
 στήριξιν.

ΚΕ' — 756
ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΖΙΚΟΥ
 Διαγωνισμὸς. Πόστον Διαπλαστικὸν
 Δύλλογον προτιμᾶτε; Ὁ Σχηματοφ-
 θίδραχος. Προθεσμία μέχρι 31 Σεπτεμ-
 βρίου. Ὁ ἐκλεχθὴς ὁνομαζόμενος θανατοκροῦσθαι
 βασιλεὺς τῶν Συλλόγων. Ἐμπρός.
 Σύλλογοι, ἀποκρίσαστε τὸν κολυβήτηνον
 τίτιλον, δεικνύοντες τὴν εὐρίαν σας.

ΚΕ' — 757
 Ἰσχυροῦσθε, νιστὰ σας, ἀν πιστεῖο-
 νά μ' ἀνηθῆτε τὴ ζωά, ποὺ ἀρῶσθε-
 ρο μόνο ἢ θῆρησθί τεθά μένη, νὰ μὸ-
 στελετὲ Μ. Μυστικὰ σας, Ἀγέαις μου: Μεί-
 ρη Η. Μαζαράκη (διὰ Σ. Ν.) Φιλίππου 46,
 Πειραιᾶ. Ἀεροπλᾶ, ἐκὼν νὰ περιμένῃ.
 Σηλοβρωμένη Νιστῆ

ΚΕ' — 758
 Ἀγομένην ποὺ Ἐπιρῶν, ἔστειλα. Κ.
 Μπερσίδου, τί γίνεσας; **Πρόκρις**
ΚΕ' — 759

Σεπτέρι τῆς **Ἡπειροῦ** καὶ **Παγονάτε**.
 Ὅσας εὐχαριστῶ θερμὰ γιὰ τὴν ἐνεργη-
 σὲν πρότασιν, ἀλλὰ διαστέλλω δὲν ἀλλο-
 γραφεῖ, **ΚΛΑΜΜΕΝΟ ΒΙΟΛΙ**

ΚΕ' — 760
 Διαπλαστικὸς μὲ ἀνταλλάσσο τετραδίακι
 καὶ κάρτες. Ἀγέαις: Ἀρλάνδον, Βιχα-
 ρίους 65, Ἀλεξάνδρ Κούρο. Ἀρλάνδα
ΚΕ' — 761

Ἀλληγορικῶς καὶ ἀνταλλάσσο Μ. Μυστικ-
 ῶν μὲ ἄλλοις ἐξ. Συνομιλῶν, περιμέ-
 νου. Ἀγέαις: Χριστῖνον Παλαιάννου, Πρα-
 κτορεῖον Πανοῦργα, Τρίκαλα, διὰ
Ρασουρίν

ΚΕ' — 762
 Ἐλεωτοπιῖ, Μανεδῶν, Φανῶν Ἀά Του-
 λῆ, λοιποὶ, λοιπὸς τῆς Ἀράμης, προσέ-
 χετε. Ἀντιπροσώπος ἄγνησθῆ. Βασίλειο τῆς
 Γροθίας, λεπτὰ γελίεσθον καὶ γι' αὐτὸ δὲν
 μιλάς τόσο καιρῶν.

ΜΑΡΚΗΣΙΟΣ ΣΑΤΩΜΠΡΙΝ
ΚΕ' — 763

Ἀνταλλάσσο Μ. Μυστικὰ μὲ ἄλλοις. Ἐπι-
 λὲ στὴ Ἄση: (ΚΕ'—633). Ἀρρηνία,
 μὲ ἀπορῶσθες; **Γελατὴ Μικροῦλα**
ΚΕ' — 764

Στὴ ἀγαπημένην μας **Ἀντιγόνην** καὶ
Μαριέτταν Νιτσοῦ τῆς πῆς θερμῆς εὐχό-
 λης γιὰ τὴν μιορολοία τους.

Μάρκα, Πένου Ἄσκη
Κορσίδο, Ἀνδαλουσία
ΚΕ' — 765

Ἀγαπημένην μας **Παρηγορίαν** τῆς **Μάν-
 νας**, δέξου ἀπειρες εὐχόλεις γιὰ τὴν
 μιορολοία σου.
Πένου Ἄσκη, Κορσίδο
ΚΕ' — 766

Ὁ μ' εὐχαριστοῦσε πολὺ ἢ ἀνταλλαγῆ
 Μ. Μυστικῶν καὶ κάρτων μὲ τοὺς ἑξῆς:
Γελατὴ Μικροῦλα, Ὀγνιστοπλάστης,
Γατρινέπουλα, Παισιῶν Ψυχολογία καὶ
Ἐξωτὴν Γατεῖλα.

Φλόρη Οὐράνης
ΚΕ' — 767

Προτιμᾶταιντας σὲν Διαπλασ-
 τικῶς ἀλληγορικῶς μὲ ἄλλοις ε.δ. Ἀγέαις
 Κυρίαν Ἐβάνθιν. Οἰκονομοπούλου (διὰ
 Γατεῖαν), Ἰουστινιανῶ 22, Ἐνταῦθα.
Γατεῖα
ΚΕ' — 768

Υποψιφίον Δημάρχη, μὲ μεγάλην μὲ
 ἡγάρα. Ἐπέλε δ. Πόσην Μαλκτοῦτον (διὰ
 Κ. τ. Κοῦ.) Τοῦμα Α. Μ. 115, Θεσ/νίκην.
Κέση τῆς Κυζίκου
ΚΕ' — 769

Ἰσχυροῦσθε, προτιμᾶ κάρτες καλ-
 ῶς ἀπὸ τῆς μιοστικῆς. Ἐργασίαν
 τοὺς στείλαντες. **Μαγική Νυκτιὰ**
ΚΕ' — 770

Ἀγαπημένην τοῦ Βουνοῦ, διαβήσας σας
 διασάγγωσθῆ. Περιμένο, Ἀρραχία,
 ἄσπεῖσθας; **Μαγική Νυκτιὰ**